

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Čtyři roční období se skřítkem Jahůdkou

Mateřská škola JAHODNICE

Se sídlem: Praha 9 - Kyje, Kostlivého 1218, 198 00

IČO : 70919593

**Zpracovala Bc. Veronika Strupková, podle RVP PV
ve spolupráci s týmem pedagogických spolupracovníků**

Vydala:

Bc. Veronika Strupková, ředitelka mateřské školy

Platnost dokumentu:

od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2023

Projednáno na pedagogické radě dne 31. 8. 2017

Obsah

1. Identifikační údaje	5
2. Obecná charakteristika školy.....	6
2.1. Historie školy	6
2.2. Velikost a úplnost školy	6
3. Podmínky vzdělávání.....	7
3.1. Věcné podmínky mateřské školy.....	7
3.2. Životospráva	8
3.3. Psychosociální podmínky.....	9
3.4. Organizační chod	11
3.5. Řízení mateřské školy	13
3.6. Personální a pedagogické zajištění.....	19
3.7. Spoluúčast rodičů a spolupráce s jinými subjekty	21
4. Organizace vzdělávání	22
4.1. Uspořádání tříd.....	22
4.2. Přijímání dětí	25
4.3. Specifika předškolního vzdělávání, formy a metody práce, prostředky plnění cílů	26
4.4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	26
4.5. Vzdělávání dětí mimořádně nadaných	28
4.6. Dvouleté dítě ve vzdělávacím prostředí	28
4.7. Koncepce logopedické prevence v naší MŠ.....	30
4.8. Bezpečnost dětí a péče o zdraví	31
4.9. Bezpečnost pedagogů a nepedagogů.....	34
5. Charakteristika vzdělávacího programu	34
5.1. Charakteristika vzdělávacího programu	34
5.2. Cíle vzdělávacího programu	35
5.3. Metody, formy, zásady, principy výchovně vzdělávací práce	39
5.4. Akce školního roku	42
6. Vzdělávací obsah, vzdělávací oblast.....	42
6.1 Vzdělávací obsah	42

6.2	Vzdělávací oblasti	43
6.3	Integrované bloky.....	45
6.4	Vztah ŠVP a TVP.....	45
7.	Části integrovaného celoročního vzdělávacího bloku Chyba! Záložka není definována.	
7.1.	Téma: Poznávání se se skřítkem Jahůdkou	47
7.1.1.	Vzdělávací nabídka	48
7.1.2.	Očekávané výstupy.....	49
7.1.3.	Dílčí vzdělávací cíle:	50
7.1.4.	Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání	50
7.1.5.	Rizika.....	51
1.2.	Téma: Vyprávění s Jahůdkou o kouzelných svátcích	51
7.2.1.	Vzdělávací nabídka	51
7.2.2.	Očekávané výstupy.....	52
7.2.3.	Dílčí vzdělávací cíle	53
7.2.4.	Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání	54
7.2.5.	Rizika.....	54
7.3.	Téma: Vyprávění Jahůdky o zimním čase	54
7.3.1.	Vzdělávací nabídka	55
7.3.2.	Očekávané výstupy.....	56
7.3.3.	Dílčí vzdělávací cíle	56
7.3.4.	Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání	57
7.3.5.	Rizika.....	57
7.4.	Téma: Vyprávění Jahůdky o jarním probouzení	58
7.4.1.	Vzdělávací nabídka	59
7.4.2.	Očekávané výstupy.....	59
7.4.3.	Dílčí vzdělávací cíle	60
7.4.4.	Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání	60
7.4.5.	Rizika.....	60
7.5.	Téma:Vyprávění Jahůdky o letním čase	61
7.5.1.	Vzdělávací nabídka	62
7.5.2.	Očekávané výstupy.....	63
7.5.3.	Dílčí vzdělávací cíle	63
7.5.4.	Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání	64
7.5.5.	Rizika.....	64

8. AUTOEVALUACE	46
8.1 Pedagogické hodnocení.....	67
8.2 Předměty evaluace v MŠ jsou:	67
8.3 Oblasti evaluace v MŠ:	68
8.4 Formy a metody nejčastěji užívané k evaluaci v MŠ:	69
8.5 Další možné techniky, nástroje, metody využívané při autoevaluaci v MŠ:.....	70

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „ Čtyři roční období se skřítkem Jahůdkou“

1. Identifikační údaje

- **Název školy:** Mateřská škola Jahodnice
- **Adresa školy:** Kostlivého 1218, Praha 9- Kyje, 198 00
- **Ředitelka školy:** Bc. Veronika Strupková, jmenovaná do funkce 1. 8. 2016
- **ŠVP zpracovaly:** Bc. Veronika Strupková ve spolupráci s týmem pedagogů MŠ

Zřizovatel:

- **ÚMČ Praha 14, Bří Venclíků 1072, 198 00, Praha 14**
- **Telefon:**
- **e-mail:**
- **Starosta:**

Součásti školy:

- **Mateřská škola:**
 - Telefon, fax: ředitelna: 281 932 822 , třídy: 281 930 822
 - Osická - detašované pracoviště : 281 868 545
 - Kapacita: 133 dětí
- **Školní jídelna:**
 - Telefon, fax: 281 930 822

Kontakty:

- e-mail: reditelna@msjahodnice.cz,
- jidelna@msjahodnice.cz
- web: www.msjahodnice.cz

Identifikační údaje:

- IČO MŠ: 70919593
- IZO ŠJ: 102485 216
- IZO MŠ: 107 504 561
- IZO výdejnaŠJ: 161 000 223
- Právní forma: příspěvková organizace
- Vstup dp právní subjektivity: 1.7. 2001
- Zařazení do sítě škol: S-MHMP 790852/2010 ze dne 4. 11. 2010

Platnost dokumentu:

- Od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2023
- ŠVP byl projednán pedagogickou radou dne 31. 8. 2017

MOTTO:

V přeneseném slova smyslu je provoz MŠ mozaikou, ve které nemůže chybět žádný díl skládanky. Každý kdo se podílí na této skládance má svůj důležitý a nezastupitelný úkol. Jen pokud jsou všechny díly na svých správných místech, je obrázek obdivuhodný.

„Porozumět výchově znamená porozumět vztahu mezi vychovatelem a dítětem.“ *Zdeněk Matějček*

Filozofií naší školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich schopností, zájmů a potřeb. Naši vizí je připravit děti na co nejhladší vstup do mateřské školy a poté do 1. třídy ZŠ. Obohatit společnými činnostmi jejich současný život i vzdělávání.

2. Obecná charakteristika školy

2.1. Historie školy

MŠ je umístěna na malém sídlišti. Současně s dětmi z Jahodnice k nám dochází i děti z Hostavic. Byla otevřena v září 1985 jako dvoutřídní. Patronátním závodem byl v té době státní podnik Kovošrot, který se podílel i na vybavení objektu. Od roku 2001 je MŠ samostatným právním subjektem, sloučením s MŠ Osická, jako detašovaným pracovištěm. Historie MŠ Osická sahá až do roku 1936. Je postavena ve starší vilové zástavbě v nedalekých Kyjích. Jedná se o cihlovou dvoupodlažní budovu s malými prostory, které jsou průběžně rekonstruovány. Kmenová škola zde zajišťuje stravování. MŠ je jednotřídní s kapacitou 25 dětí. V roce 2009 byla v MŠ Jahodnice provedena přístavba dalších dvou tříd a celková rekonstrukce budovy. Tímto se kmenová MŠ stala čtyřtřídní. Obě školy mají společný název MŠ Jahodnice.

2.2. Velikost a úplnost školy

Naše mateřská škola je pětitřídní. Zařízení kmenové MŠ je panelového typu, budova je dvoupodlažní, rozdělena na část pro výchovnou a vzdělávací činnost, část hospodářskou, kde je ředitelna, kancelář vedoucí ŠJ, kuchyně, sklady, prádelna, kotelna. Škola je obklopena zahradou. Dostupnost MHD je v krátké vzdálenosti. Metro Rajská zahrada cca 15 min autobusem. Škola vzdělává 133 dětí v heterogenních třídách.

Třídy:

- Motýlci 26 dětí

- Kočky 26 dětí
- Pejsci 28 dětí
- Včelky 28 dětí
- Broučci 25 dětí - detašované pracoviště Osická

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky mateřské školy

Velký prostor tříd je opticky rozdělen rozdílnou podlahovou krytinou na jídelnu a hernu. Zahrnuje obchod, kadeřnictví, kuchyňku a dále obsahuje nový nábytek, kde mají děti uloženy stavebnice, auta, korálky, domeček a farmu se zvířátky.

Ve třídách mají děti k dispozici stoly a židličky, které jsou přizpůsobeny výšce dítěte. Ložnice je samostatná, ve třídách se lehátka rozkládají.

Toalety s umývárnou jsou v těsném sousedství tříd. K hygienickému zařízení patří umývadla se zrcadly a toalety, které jsou odděleny barevnými paravány. Na věšáku mají děti ručníky (každý pod svojí značkou) a každé vlastní kelímek s kartáčkem na zuby. Vše je přizpůsobeno výšce dětí. Děti po obědě odpočívají na lehátkách s dekou a polštářkem. Jídlo je dětem vydáváno ve třídách.

Zásobu pomůcek si paní učitelky doplňují pomůckami vlastní výroby, tvoří si pracovní a grafomotorické listy. Pomůcky i hračky jsou plně využívány dětmi i pedagogy. Jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly a mohly si je samostatně brát a zároveň je dokázaly uložit. Předškolní vzdělávání se v MŠ Jahodnice uskutečňuje na všech úrovních v prostorách, které jsou velké, vzdušné a dobře větratelné. Veškeré vybavení dětského nábytku odpovídá hygienickým normám a předpisům. Velmi dobře jsou vymezena místa pro dodatečné množství hracích koutků, pomůcek pro rozvíjení, vědění, experimentování, výtvarné a pracovní činnosti. Vše je dostupné dětem k samostatnému výběru. Mateřská škola má interaktivní tabuli (třídy mají možnost jí využívat v pravidelných intervalech), CD přehrávače, tiskárny, kopírku aj. Jedná ze tříd (Kočky) má bezbariérový přístup. Rodiče s dětmi mohou také využít stojany na kola. Za umístění kola nebere MŠ Jahodnice zodpovědnost.

Interiér mateřské školy je vyzdoben pracemi dětí. Informace pro rodiče jsou umístěny v šatnách jednotlivých tříd a chodbách, které slouží zároveň k prezentaci výtvarných a pracovních děl dětí.

Zahrada mateřské školy je součástí školního areálu. Je upravena ke hrám a sportovním aktivitám. Děti se mohou vyžít na dřevěných průlezkách, skluzavce, pískovištích, houpačkách, atd.

Autoevaluace, evaluace

- **Co se povedlo:** zajistit nové stínící stříšky nad pískoviště

- **Co se nepovedlo:** zajistit nové krycí plachty na pískoviště
- **Záměry:** zajistit více financí na herní prvky k pohybovým aktivitám, vysadit stromy k přistínění zahrady

3.2. Životospráva

Snažíme se dětem poskytovat plnohodnotnou, vyváženou stravu, odpovídající biorytmu dětského organismu – dle předpisu. Zachováváme vhodnou skladbu jídelníčku. Dodržována je také zdravá technologie přípravy pokrmu a nápojů, častěji jsou zařazovány biopotraviny, luštěniny, tmavé a celozrnné pečivo, ryby, méně obvyklé potraviny, čerstvé ovoce a zelenina. Omezuje se přísun cukru a tuku, smažených pokrmů, hotových přeslazených mléčných a cukrářských výrobků, nepodávají se instantní pokrmy a nápoje s obsahem umělých sladidel. Kuchařky úzce spolupracují s vedoucími pracovníky stravování, s odborníky a obchodními partnery při plánování inovace kvalitního dětského stravování v mateřské škole. Využívají k tomu často i odbornou literaturu, navštěvují internetové stránky www.jidelny.cz a odborné semináře. Po dohodě s rodiči zajišťují dětem celodenní dietní stravu.

Pro správné stravování dětí předškolního věku, je důležité, také dodržování časových intervalů mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti do jídla nenutíme – děti si samy chodí přidávat k paní kuchařce, je na jejich rozhodnutí, kolik snědí. Každé jídlo dětem zpravidla obohacujeme zeleninou nebo ovocem. Naším cílem je vést a prohlubovat u dětí poznatky o zdravém stylu stravování. Snažíme se o to, aby děti pokrm, který hned odmítají (neznají), alespoň ochutnaly a vytvořily si vlastní poznání a vzápětí rozhodnutí, zdali to sní. Je zajištěn dostatečný pitný režim po celý den. Ve třídách mají děti po celý den k dispozici konvici s nápoji na stolečku. Dle vlastní potřeby se samy obsluhují (pedagog pouze připomíná). Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor.

Děti mají dostatek možností pro volný pohyb nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. I když je zajištěn pravidelný rytmus a řád, je možné organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. V denním režimu je respektována individuální potřeba aktivit, spánku i odpočinku jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidný program namísto odpočinku na lůžku.

U dětí je třeba vypěstovat správné stravovací návyky. Vždy záleží na pedagogickém působení všech zaměstnanců (pedagogů i nepedagogů), na tom, jaké zvolí formy stolování, jaké použijí metody. Děti se také spolupodílejí na přípravě ke stolování. Naším záměrem je, aby stolování vnímaly také jako společenský akt, proto většinou děti stolují společně najednou. Je třeba naučit děti zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu. K jeho vytvoření je ovšem nezbytně nutná spolupráce všech zainteresovaných: dětí, rodičů, pedagoga, provozních i všech pracovníků školního stravování. Celý pracovní tým MŠ se snaží svým přístupem, chováním a jednáním být dětem vždy přirozeným vzorem.

Do MŠ přijímáme děti zdravé, bez zjevné známky onemocnění. Pedagogové nesmí podávat dětem jakékoliv léky, pouze ve výjimečných případech, a to na základě písemného

souhlasu zákonných zástupců (s touto skutečností formou interního sdělení informují ředitelku MŠ). V rámci prevence zubního kazu se děti seznamují se správnou technikou čištění zubů a po obědě si čistí zuby. V rámci zdravého životního stylu dětem poskytujeme dostatek prostoru pro pohyb a pobyt venku.

Autoevaluace, evaluace

- **Co se povedlo:** zlepšení skladby jídelníčku
- **Co se nepovedlo:** naučit děti zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu
- **Záměry:** rozvíjet samostatnost dětí při stolování – důležitým předpokladu vstupu do ZŠ, vypěstovat u dětí správné stravovací návyky, obohacovat stravování dětí, zajímavými surovinami a neobvyklými pokrmy, dodávat mu pestrost, pěstovat zdravý životní styl, dodržovat časové intervaly mezi jednotlivými jídly, využít zkušeností a poznatků z ostatních škol.

3.3. Psychosociální podmínky

Pedagogové se snaží respektovat potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Nově přichozí děti mají možnost postupně se adaptovat na nové prostředí. Dětem jsou dávány jasné a srozumitelné pokyny. Snažíme se, aby třída byla pro děti kamarádkým společenstvím. Všechny děti mají v naší mateřské škole rovnocenné postavení. Věnujeme se neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňujeme prosociálním směrem. Podporujeme spolupráci mezi dětmi. Volnost a osobní svobodu dětí vyvažujeme nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat potřebný řád i pravidla soužití. Uplatňujeme pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá potřebám dítěte. Snažíme se vyhýbat negativním slovním komentářům. Podporujeme děti v samostatných pokusech. Dbáme, aby se mezi dospělými i mezi dětmi projevovала vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná pomoc i podpora.

Vytváříme harmonické, estetické a bezpečné prostředí, v homogenních skupinách s rovnocenným a ohleduplným zacházením za jasně nastavených pravidel, se zachováním vlastního soukromí, s poskytováním nadstandardní péče o děti. Zajišťujeme plnohodnotnou integraci dětí cizinců a zařazení dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, kdy konzultujeme s odborníky vytváření podmínek pro jejich optimální rozvoj. Nadané a talentované děti rovněž podporujeme v jejich nadání formou individuální péče a přístupem pedagoga).

MŠ je pak pro dítě zdrojem radosti, pohody, spokojenosti, ohleduplnosti, důvěry a bezpečí, místem jeho příjemných osobních zkušeností, se vzájemnou tolerancí a pomocí, s rovnocenným zacházením, nezesměšňováním a nepodceňováním osobnosti dítěte, s individuálním přístupem vedoucí k uspokojování jeho potřeb. Proto snahou všech našich zaměstnanců je, aby se děti v MŠ cítily dobře, spokojeně a jistě.

Děti nejsou přetěžovány ani neurotizovány nepřiměřeným spěchem. Všechny mají rovnocenné postavení. Děti jsou vedeny sociální nápodobou přirozeného vzoru pedagoga k požadovaným zdvořilostním návykům, k týmové spolupráci a kamarádkým vztahům, učí se soužití v kamarádkém společenství. Komunikace mezi dětmi a dospělými je pak přirozená a nenásilná. Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se tak pěstuje vzájemná důvěra, tolerance, podpora a zdvořilost. Pedagogové nenásilně ovlivňují také vztahy ve třídě v oblasti navozování pozitivních vztahů mezi kamarády, učitelkami (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů). Dětem je umožněno donést si oblíbenou hračku nebo polštářek z domova na dobu odpočinku. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem, apod. Poměr spontánních a řízených činností by měl být v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit nad rámec běžného programu.

Děti musí mít dostatek času na hru, kdy ji mohou svobodně dokončit nebo v ní pokračovat i později. Ve všech třídách jsou vytvářeny podmínky jak pro individuální a skupinové hry, tak i pro frontální činnosti. Děti mají také možnost účastnit se společných činností v malých, i velkých skupinách. Denně jsou zařazovány zdravotní a pohybové aktivity, výchovně vzdělávací činnosti, pobyt venku - vždy s ohledem na okamžitý stav počasí (mráz pod -10 stupňů, náledí, silný vítr, inverze), hygiena, stravování, odpočinkové a doplňkové činnosti. Ve všech skupinách dětí je dostatečně dbáno i na jejich vlastní soukromí. Pokud děti mají potřebu uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, není jim v tom bráněno.

Plánování činností vždy vychází z potřeb a zájmu dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).

Autoevaluace, evaluace

- **Co se povedlo:** zapojit i nepedagogické pracovníky dát větší prostor pro spontánní činnosti a koutky
- **Co se nepovedlo:** zpřístupnit všechny pomůcky a materiál dětem zajistit pomůcky pro pokusy
- **Záměry:** Zachovat heterogenní skupiny ve třídách s rozdělením starších dětí na dvě třídy (Včelky, Pejsci), z důvodu systematické přípravy na vstup do ZŠ. Pedagogové budou častěji přicházet s pestrou nabídkou činností pro odlišné věkové skupiny dětí. Nabídka by měla vždy odpovídat mentalitě dítěte předškolního věku a jeho potřebám učení a poznávání. Zároveň budou děti častěji vybízet k aktivní spoluúčasti s jejich vlastním rozhodováním. Vytvořit jednotný program prevence na ochranu dítěte proti sociálně patologickým jevům (šikana ze strany starších dětí, svěřování se cizím lidem, nebezpečí návyku na drogy, léky, alkohol, kuřácké prostředí, odhalení zanedbání výchovy, patologického domácího prostředí, ohrožení dítěte domácím násilím či týráním, aj.). Ve spolupráci s rodiči, případně jinými institucemi, se snažit včas odhalit poruchy psychosociálního vývoje dítěte se zaměřením na rizikové společenské faktory či jiná postižení (příklady správného pozitivního jednání rodičů, nasloucháním a

věnováním se svému dítěti, pozitivní motivace dítěte, vyplňování volného času dítěte vhodnou činností, apod.). Profesionální pedagogický tým by se měl stát vstřícným, empatickým, komunikativním, podporujícím, přímým, hodnotícím, sympatizujícím, naslouchajícím jednání a „řeči těla“ každého dítěte, a tím podporovat jeho všestranný rozvoj při akceptování jeho přirozených vývojových specifíků. Měl by také usnadňovat dítěti chápání okolního světa, podporovat ho v samostatných pokusech, přibližovat dítěti normy a hodnoty uznávané naší společností, stimulovat, odměňovat, smysluplně chválit, být uznalý, vyvarovat se paušálních pochval stejně jako odsudku, hodnotit konkrétní projevy a výkony dítěte, přiměřeně na ně reagovat pozitivním oceněním a vést úspěšně dítě ke společným vzdělávacím cílům. Dodržovat denní/týdenní rytmus řádu v MŠ, uspořádat střídání činností tak, aby poměr spontánních a řízených činností v denním programu byl vyvážený, častěji zařazovat pohybové aktivity a zdravotní cviky. Nepodceňovat význam volné hry pro rozvoj dítěte. Promýšlet činnosti a aktivity tak, aby nebyly nahodilé, ale vytvářely smysluplný celek.

Další záměry:

- ze strany pedagoga vyloučit podporování nezdravé soutěživosti dětí
- ze strany pedagoga vyloučit zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoj
- vybírat vhodná a laskavá slova
- snažit se naplňovat děti nadšením k životu a zájmem o nové poznatky
- naslouchat jim, respektovat je, dát jim prostor pro vlastní vyjádření a názor, mít s nimi velkou trpělivost
- dávat jim jasná a spravedlivá pravidla
- dodržovat to, co jsme dětem slíbily
- snažit se, aby se děti cítily ve své třídě jistě, pohodově a respektovaně
- chovat se ke všem dětem stejně

3.4. Organizační chod

Uspořádání tříd

Mateřská škola je tvořena pěti heterogenními třídami. Věkové složení je 2 - 7 let.

Režim dne v mateřské škole

Denní režim je dostatečně pružný, poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, a to i s aktivitami mimo běžný rámec programu. V rámci ranních cvičení jsou zařazeny řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě, experimentování, pracovat mohou svým tempem. Mají možnost účastnit se činností v malých, středních i velkých skupinách. Snažíme se o dodržování osobního soukromí dětí, a to nejen při hygieně. Veškeré plánování vychází z potřeb a zájmů dětí předškolního věku. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídách, na odpolední provoz jsou děti spojovány do jedné třídy výjimečně a to z důvodu menšího počtu dětí pro odpoledne.

Ranní program:

- individuální péče o děti, příležitost k uplatnění spontánního pohybu, hry ve skupinkách, hry v koutcích, výtvarná a pracovní činnost, podněcování dětí k vlastní aktivitě, ranní cvičení

Dopolední program:

- hygiena, svačina, ranní kruh (společné přivítání dne, kamarádů), didakticky zacílené činnosti (dle tématu v Třídním vzdělávacím programu), individuální péče o děti

Pobyt venku:

- vedeme děti k samostatnosti a sebeobsluze při oblékání, herní činnosti na zahradě mateřské školy (herní sestavy, pískoviště, odrážedla, apod.), vycházky do okolí, seznamování s přírodou, při nepříznivém počasí je zajištěn náhradní program v MŠ

Klidová část dne:

- převlékání dětí, čtení pohádek, relaxace, odpočinek, vstávání, úklid lůžkovin

Odpolední program:

- svačina, odpolední zájmové činnosti, spontánní hry, individuální práce s dětmi, v období příznivého počasí jsou děti na zahradě MŠ

Všichni zaměstnanci vedou děti k samostatnosti, malým dětem pomáhá dle potřeby učitelka a uklízečka.

Organizace dne:

Časové limity jsou pouze orientační, umožňují pružné rozhodování, podporují využití momentálního naladění dětí, hravosti a tvořivosti.

PROVOZ MATEŘSKÉ ŠKOLY:

- **6:30 – 8:30** příchod dětí – volné hry dle volby dětí
 - didakticky zacílené činnosti ve skupinkách i individuálně
 - individuální péče
 - výtvarná a pracovní činnost
- **8:30 – 9:00** ranní komunitní kruh
 - ranní cvičení – pohybové hry
 - jazykové chvilky
 - smyslové chvilky
- **9:00 – 9:15** hygiena, svačina
- **9:15 – 9:45** didakticky zaměřené činnosti vycházející ze ŠVP
- **9:45- 11:45** převlékání na pobyt venku, pobyt venku
 - převlékání do tříd, hygiena
- **11:45 – 13:00** oběd, hygiena, převlékání do postýlek

- **13:00 – 14:30** poslech pohádky, odpočinek na lehátku
 - náhradní aktivity pro starší děti; předškoláci odpočívají kratší dobu (čas je uzpůsoben podle individuální potřeby dítěte)
- **14:30 - 14:45** – oblékání, osobní hygiena
- **14:45 – 15:00** svačina
- **15:00 - 17:00** volné spontánní hry
 - individuální a skupinové didakticky zacílené činnosti
 - pobyt venku (s ohledem na počasí)

Provoz mateřské školy je stanoven na dobu od 6:30 hodin do 17:00 hodin. MŠ Osická od 7:00 do 17:00 hodin.

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídách a spojování tříd je omezeno na nejnižší možnou míru.

V našem předškolním vzdělávání jsou také realizovány specifické a doplňkové programy. Kroužky

Autoevaluace, evaluace

- **Co se povedlo:** spolupráce s rodiči při dodržování režimu MŠ
- **Co se nepovedlo:** domluva s některými rodiči na náhradním a vhodném oblečení, řádné označení oblečení dětí
- **Záměry:** Systematické působení na zákonné zástupce dětí. Pravidelné doplňování vyhovujícího náhradního oblečení v dostatečném množství. Oblečení dětí podepsané nebo jinak označené. Zajistit spolupráci rodičů a bezpečnost jejich dětí při všech nadstandardních činnostech, jejich kvalitu, zajistit finanční podporu ze strany zřizovatele a sponzory.

3.5. Řízení mateřské školy

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Snažíme se pracovat jako tým, ke spolupráci vyzýváme rodiče našich dětí. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek. Vytváříme ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, respektujeme názor ostatních členů týmu. K tomu to využíváme jak koučink, tak supervízy.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Jsou vypracovány strukturované plány (porad, hospitací, kontrol, sebevzdělání atd.), všechny pracovnice jsou seznámeny s obsahem plánů na zahajovací poradě. Plány kontrol, akcí, porad a hospitací jsou oznamovány průběžně. ŠVP a TVP jsou k nahlédnutí u třídy.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu, jsou smysluplné a užitečné. Výsledky jsou zpracovány a závěry slouží pro další práci.

Spolupracujeme se zřizovatelem a s dalšími orgány státní správy a samosprávy, se ZŠ.

MŠ je právnickou osobou, jejíž formou je příspěvková organizace. Má pět tříd a školní jídelnu. Statutárním orgánem školy byla k 1. 6. 2016 zřizovatelem jmenována ředitelka Veronika Strupková. Ve škole je zřízena funkce zástupkyně, tzv. zástupce statutárního orgánu, kterého jmenuje a odvolává ředitelka školy. Je jí Lenka Jílková.

Ředitelka školy společně se svojí zástupkyní a vedoucí školní jídelny, zajišťují provoz, řídí a koordinují ostatní pracovníky školy. Zaměstnance pověřené vedením určuje ředitelka MŠ. Ředitelku školy zastupuje v době její nepřítomnosti zástupkyně, která spoluzodpovídá za pedagogickou činnost v celé MŠ. Velký důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, respektování profesní odlišnosti a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství.

Strategie řízení:

Kompetence pracovníku v jednotlivých klíčových oblastech (útvarech) jsou stanoveny v pracovních náplních. Pracovní náplně všech zaměstnanců jsou členěny tak, aby z nich vyplývalo:

- jaké jsou klíčové oblasti pracovníka
- komu je pracovník přímo podřízen
- o čem sám rozhoduje, aniž by musel získat souhlas nadřízeného pracovníka, jaké jsou jeho konkrétní kompetence pracovníka
- co předkládá k rozhodnutí nadřízenému pracovníkovi
- v jakém rozsahu jedná jménem školy v externích vztazích
- jaká mimořádná opatření má ve své působnosti

Škola se při své činnosti řídí vnitřními předpisy, které tvoří:

Základní pravidla vnitřního řízení:

- organizační řád,
- pracovní řád a směrnice k pracovně právním vztahům v MŠ
- vnitřní platový předpis
- školní řád školy
- provozní řád
- spisový a skartační řád
- provozní a sanitační řád ŠJ
- vnitřní směrnice, evidence majetku, pokyny a příkazy ředitelky školy a další
- rozhodnutí, školní vzdělávací programy, plány práce, zápisy z porad a z nich vyplývající úkoly, kontrolní závěry, pracovní náplně zaměstnanců, aj.

Dalšími nástroji řízení jsou:

- vnitřní řády jako základní organizační akty

- směrnice jako základní metodické akty řízení podrobně upravující vlastnosti, chování, odpovědnost, jednotné pracovní postupy a činnosti zaměstnanců, způsoby předávání informací
- pokyny jsou metodické akty řízení, upřesňují vyšší předpisy, konkretizují daný okruh činností
- individuální řídicí akty vztahující se k situacím, které je nutno jednoznačně vyřešit, které se obvykle neopakují a jejichž platnost končí splněním daného úkolu

Organizační schéma školy:

- Statutární orgán - Ředitelka školy
- Zástupkyně
- Učitelky
- Asistent pedagoga
- Chůva
- Školnice
- Provozní pracovnice - úklid
- Vedoucí školní jídelny
- Kuchařky
- Kotelnice
- Ekonomická účetní

Externí pracovníci (pracující jako služba škole):

- Personální a mzdová účetní

Ve škole pracuje 23 kmenových zaměstnanců, 11 pedagogických (1 pracovnice je na ½ úvazku), 1 chůva, 5 provozní zaměstnanci, v oblasti stravování je 5 zaměstnanců, 1 ekonomická účetní.

Ředitelka školy

Plní úkoly vedoucího organizace vyplývající z postavení statutárního orgánu, je nejvyšším řídicím a kontrolním zaměstnancem organizace, je oprávněna zastupovat školu ve všech záležitostech v rozsahu působnosti, které jí byly vymezeny zřizovací listinou, obecně závaznými předpisy a § 164 a § 165 školského zákona a zákoníku práce, schvaluje všechny dokumenty a materiály, které tvoří výstupy ze školy, plní přímou vyučovací povinnost, dále se sebevzdělává.

Ředitelka školy rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování předškolního vzdělávání a školských služeb v souladu se školským zákonem a vzdělávacími programy uvedenými v § 3 školského zákona, zpracovává koncepci mateřské školy, koordinuje a dohlíží na její plnění (koordinace výchovně vzdělávací práce prostřednictvím porad vedení školy), odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání, rozhoduje o majetku a ostatních prostředcích svěřených škole, o hlavních otázkách hospodaření a mzdové politiky, zajišťuje účinné využívání prostředku hmotné zainteresovanosti

k diferencovanému odměňování pracovníku podle výsledku jejich práce, vytváří FKSP (pravidla pro jeho čerpání), řídí, rozděluje a deleguje kompetence, koordinuje a kontroluje jejich práci podle zásad řízení a organizační strukturu, motivuje, podporuje týmovou spolupráci, vyhodnocuje, odměňuje, informuje, odpovídá za plnění úkolu ve všech oblastech činností školy (hygieny, BOZP a požární ochrany).

Ředitelka školy zodpovídá za správné a hospodárné využívání všech finančních prostředků v souladu s platnými zákonnými normami.

Ředitelka školy pověřuje vedoucí pracovníky vedením. Ti, v rámci svých pravomocí stanovených ředitelkou MŠ a v souladu s náplní útvaru řídí a kontrolují činnost jednotlivých útvaru, zodpovídají za ni ředitele MŠ. Rovněž podepisují příslušná rozhodnutí a opatření. Povinnosti a pravomoci vedoucích pracovníků jsou dány jejich pracovními náplněmi, hlavními odpovědnostmi, hmotnou odpovědností a vnitřními předpisy školy. Nedílnou součástí práce vedoucích pracovníků je plnění úkolu v oblasti BOZP, PO, hygieny práce, archivování a skartace písemností v souladu se skartačním řádem. Rozsah zmocnění pro jednání jménem školy v externích vztazích určuje ředitelka školy a je stanoven v pracovních náplních pracovníků. V externích vztazích je nutno používat celý oficiální název mateřské školy podle zřizovací listiny.

Ředitelka školy ponechává zaměstnancům dostatek prostoru při plánování pedagogické práce, respektuje jejich názory na tvorbu dílčích ŠVP, na obnovu a vybavenost vnitřního i venkovního zařízení, na zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců a jejich bezpečnost při práci, vytváří podmínky pro další vzdělávání pracovníků, společně operativně řeší vzniklé problémy (provoz, personalistika, průběh předškolního vzdělávání), podporuje výchovně vzdělávací činnosti, jejich prezentaci na veřejnosti, získávání sponzorských darů, spolupráci s rodiči, ZŠ, odborníky, sportovními kluby a ostatními institucemi.

Ředitelka MŠ uplatňuje ve své řídicí práci demokratický styl řízení. Všechny pracovníky zapojuje do řízení, podporuje jejich vzájemnou týmovou spolupráci a pozitivně motivuje jejich spoluúčast na rozhodování o zásadních otázkách ŠVP, organizaci pedagogického, provozního a stravovacího útvaru, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názory. Ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se vždy o předchozí analýzu, využívá zpětné vazby. I řadoví zaměstnanci mohou vstupovat do řízení MŠ formou námětu, návrhu na zlepšení nebo připomínek. Kontrola pedagogické práce je prováděna pozorováním, hospitacemi, hodnotícími rozhovory, sebereflexí učitelky. Práce provozních pracovníků je hodnocena vizuálně, průběžně každý den.

Zástupkyně

Je přímo podřízena ředitelce MŠ. Spoluzodpovídá za pedagogickou činnost (její zajištění, úroveň, kvalitu) v rámci celé MŠ. V případě nepřítomnosti ředitelky ji zastupuje a vyřizuje neodkladné záležitosti, zajišťuje komunikaci se zákonnými zástupci dětí, zřizovatelem, veřejností, společenskými institucemi, obchodními dodavateli a ostatními partnery MŠ. Svá rozhodnutí vždy s ředitelkou konzultuje. Účastní se veškerých porad, zastupuje ji na poradách konaných mimo MŠ – krajský úřad, třídních schůzkách, celoškolských a mimoškolských akcích, apod. Je přítomna v MŠ v době stanovené její pracovní dobou, v době

pořádání mimoškolních akcí, v době stanovené pro konzultace s rodiči a ve všech jiných případech, které stanoví ředitelka.

V rámci celé MŠ:

- sleduje plnění zadaných úkolů ředitelkou
- pro ředitelku shromažďuje veškeré podklady podle zadaných úkolů (např. ke zpracování objednávek, různých přehledů, hlášení, výstupu, statistických hlášení)
- podílí se na strategickém řízení MŠ, připravuje a předkládá ředitelce koncepci a plány rozvoje MŠ, termínované kalendáře celoškolních akcí, návrhy, plnění a hodnocení celoškolního ŠVP,
- zajišťuje zastupování - zejména pedagogických pracovníků, připravuje podklady k vyhotovení pracovní smlouvy zastupujícím pedagogům,
- vede zápisy z úředních jednání
- ve spolupráci s ředitelkou, vzdělávacími a ostatními institucemi zajišťuje organizování seminářů, školení a jiných akcí pro pracovníky MŠ (NIDV, BOZP, PO), vede evidenci, sleduje jejich akreditaci, kontroluje dílčí i celkové finanční čerpání prostředků
- organizačně a technicky zajišťuje společné akce pro zaměstnance z FKSP, zajišťuje také kulturní, sportovní a jiné akce pro děti (divadla, pronájmy prostor, zajištění přepravy dětí, apod.), zpracovává souhrnný písemný přehled nadstandardních aktivit dětí
- kompletuje a doplňuje osobní spisy všech zaměstnanců MŠ
- účastní se hodnotících pedagogických rad
- podle plánu provádí hospitační činnost
- objednává tiskopisy pro vedení školní dokumentace, odborné tiskoviny a literaturu (evidenční listy, třídní knihy, časopisy, didaktické materiály, aj.)
- rozděluje dokumenty, tiskoviny a jiné materiály
- vede evidenci a spolupracuje s pojišťovnou při odškodňování školních úrazů a poškození majetku
- eviduje hmotný i nehmotný majetek, podílí se na jeho inventarizaci
- zajišťuje servis čisticích prostředků
- je hmotně odpovědná za svěřené finanční prostředky na základě písemné dohody o hmotné odpovědnosti
- zajišťuje korespondenci na základě zadání ředitelky
- připravuje dokumenty ke skartaci a archivaci

Koordinace

se uskutečňuje zejména prostřednictvím rad vedení školy a pedagogické rady vedoucích pracovníků. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledku a jejich analýzy jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Při koordinaci práce využíváme těchto zásad:

- zásada zákonnosti (všichni zaměstnanci se řídí obecně závaznými předpisy, vnitřními směrnici a pokyny)
- zásada motivace (všestranně s využitím motivačních nástrojů)
- zásada odpovědnosti (všichni zaměstnanci odpovídají za plnění svých úkolů vždy ředitelce školy)
- zásada soustavné kontroly a hodnocení (průběžně, objektivně, soustavně, formou dialogu)
- zásada vzájemné informovanosti a spolupráce (emailová pošta, informační tabule a nástěnky, pro rodiče v šatnách a chodbách budovy MŠ, prostřednictvím společných rad, pedagogických a provozních)
- zásada vnitřní kontroly (provádí se na základě zákonných norem a vnitřních směrnic a předpisů)

Pedagogické rady se konají zpravidla jednou za měsíc. Podle potřeby se pak konají tématicky zaměřené porady (např. k organizaci Zápisu do MŠ, k organizaci letního prázdninového provozu, k důležitým legislativním změnám, inventurám majetku, ŠVP, apod.) V rámci celé mateřské školy jsou informace zaměstnancům poskytovány v osobní rovině.

Manažerský záměr:

Ve spolupráci s celým týmem dobře promýšlet dlouhodobé a střednědobé plány, strategii a vizi školy na základě vytýčených cílů a priorit:

1. kvalitní poskytování předškolního vzdělávání v souladu s RVP PV
2. kvalitní zajištění lidských a ekonomických zdrojů
3. kvalitní spolupráce s rodinou a s odborníky (využívání všech nástrojů, zejména dotazníku, rozhovoru)
4. delegování pravomocí na pracovníky k dosažení rozvoje a kvality týmové spolupráce vedoucí ke zlepšení celé školy (v čem jsme úspěšní, zjištění slabých stránek, důvěra ve schopnosti a motivace pracovníků k plnění potřebných cílů, dostatek prostoru pro vlastní i společný rozvoj na základě zodpovědnosti v samostatném rozhodování, určení role v týmu)
5. kvalitní zpětná vazba a její využití k růstu celé školy (hodnocení, swot analýza, autoevaluace, vyhodnocení předem stanovených priorit a strategie podle jednotných hledisek evaluačního systému)
6. kvalitní rozvoj informačního systému, kvalitní prezentace školy a jejich výsledků na veřejnosti, propagace jména školy

Komunikační a informační systém:

Komunikační systém

Zaměstnanci mají přístup k vedoucím pracovníkům denně podle rozvrhu jejich pracovních směn. Záležitosti, které nesnesou odkladu a vyžadují zásah vedoucího pracovníka, se vyřizuje neprodleně. Osobní jednání s ředitelkou je možné kdykoliv po telefonické či osobní dohodě.

Informační systém

Všechny informace vstupující do MŠ přichází k vedoucím pracovníkům na základě vymezených pravomocí. Informace, které opouštějí školu jako oficiální stanovisko MŠ, musí být vždy podepsány ředitelkou! Informace, které jsou potřebné pro větší počet pracovníků, se zveřejní e-mailovou poštou, na pedagogických a provozních radách.

K pravidelné informovanosti rodičovské veřejnosti nejvíce využíváme nástěnky, informační tabule v prostorách mateřské školy, dále vlastníme webové stránky, na kterých formou písemného zpravodajství doprovázeného fotodokumentací informujeme širokou veřejnost o veškeré činnosti a dění v naší škole. Celoškolní akce zvyšují prestiž MŠ, prezentují její výchovně vzdělávací činnost, pomáhají uplatňovat snažení všech pracovníků. Využíváme k tomu i regionálního tisku.

Autoevaluace, evaluace

- **Co se povedlo:** vytvořit nový pedagogický tým, samostudium literatury, vytvoření krátkodobého i střednědobého plánu pedagogických pracovníků
- **Co se nepovedlo:** kvalita webových stránek
- **Záměry:** Nadále podporovat týmovou práci všech zaměstnanců a motivovat učitelky k tvorbě projektů. Kvalita jako styl práce, vnímat týmovou práci jako nezbytnou podmínku pro naplnění cílů RVP PV. Inovovat systém aktualizace webových stránek, zvýšit úroveň prezentačních schopností u všech pedagogů

3.6. Personální a pedagogické zajištění

V pedagogickém sboru pracují zkušení učitelé. Učitelé mají odpovídající pedagogické vzdělání. Ředitelka podporuje profesionalizaci týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Na základě výstupů z hospitací a kontrol doporučuje výběr dalšího sebevzdělávání pedagogů a vytváří plán. Učitelky se zúčastňují školení pořádaných pedagogickým centrem a NIDV. Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla dětem vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče a zajištěna jejich maximální bezpečnost. O pořádek a čistotu se starají provozní zaměstnankyně. Na přípravě jídla pro děti se ve školní jídelně podílí paní kuchařky.

Personální agendu vede ředitelka, zástupkyně třídí a zařazuje jednotlivé dokumenty do osobních složek pracovníků. Noví pracovníci jsou vyhledáváni zpravidla na doporučení nebo formou výběrového řízení. Jejich přijímání zajišťuje ředitelka. Pracovněprávní vztahy

a mzdové podmínky zaměstnanců školy se řídí obecně závaznými právními předpisy, příslušnými ustanoveními Zákoníku práce v platném znění, pokyny MŠMT ČR, pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení, pokyny krajského úřadu, pokyny zřizovatele, vnitřními směrnicemi (vždy v aktuální verzi ve znění platných právních předpisů).

Novým začínajícím pedagogům je přidělena zkušenější kolegyně pro tzv. „uvedení do pedagogické praxe“. Naším záměrem je vypracovat pro MŠ jednotný „Plán rozvoje začínajícího učitele“, stanovit postupy pro zapracování začínajících pedagogů do praxe, vytvořit způsoby a formy spolupráce se zkušeným „uvádějícím pedagogem“, nastavit nástroje vyhodnocování výsledku.

Všichni pedagogové se vzdělávají. Každá iniciativa pedagoga, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu, je vítána a ze strany ředitelky MŠ podpořena. Specializace jednotlivých pedagogických pracovníků je využita v logopedické výuce a ve prospěch doplňkových programů. Práce celého týmu pedagogických pracovníků se opírá o pedagogické zásady. Rozvrh přímé pedagogické práce všech pedagogů je řešen stále se opakujícím harmonogramem. Jeho nastavení je uzpůsobeno tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče při práci s dětmi.

Ostatní nepedagogičtí pracovníci mateřské školy i školní jídelny mají základní, učňovské, specializované nebo střední odborné vzdělání.

Každý pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel, chová se vždy profesionálním způsobem. Tým pedagoga jedná vždy v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků MŠ jsou přesně vymezeny v jejich pracovních náplních. Služby pedagoga jsou organizovány takovým způsobem, aby byla dětem zajištěna při všech činnostech optimální pedagogická péče a bezpečnost (vyhledávání, eliminace bezpečnostních rizik při předškolním vzdělávání v MŠ, průběžně seznamování a pravidelná dokumentace o poučení dětí v TK). Je umožněno, aby se pedagogové ve službách překrývali. V tomto čase mohou jít s dětmi na procházku, uplatňují řízenou činnost nebo se dětem individuálně věnují.

Specializované služby (logopedie, péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, aj.) pedagogové zajišťují ve spolupráci s příslušnými odborníky (např. účast psychologa ve vzdělávacím procesu v MŠ – analýza problémového chování dítěte).

Ředitelka školy vytváří podmínky k profesionalizaci celého pracovního týmu (zejména plánované vzdělávání ve všech oblastech činností MŠ i ŠJ). podle §160 odst.1 písm.c) a §161, zákona č.561/2004 Sb., školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Autoevaluace, evaluace

- **Co se povedlo:** zúčastnit se praktických seminářů
- **Co se nepovedlo:** vzájemné předávání informací ze seminářů
- **Záměry:** využití překrývání služeb pedagogů k dalším aktivitám

3.7. Spoluúčast rodičů a spolupráce s jinými subjekty

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Rodičům jsou nabízeny texty a literatura, které se týkají dětí předškolního věku. Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji učení, domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělání. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích záležitostech. Spolupráce s rodiči se stále rozvíjí. Rodiče mají možnost po dohodě s učiteli navštívit školu kdykoliv. V průběhu školního roku mají rodiče možnost navštívit školu při příležitosti dne otevřených dveří – buď výuku ve třídě, nebo se mohou zúčastnit projektového dne v různých dílnách společně se svými dětmi. Pro rodiče dětí se pořádají společná pracovní setkání – viz akce školního roku. Škola pravidelně vystavuje práce dětí. Spolupracujeme s rodiči při získávání různorodého materiálu pro činnost dětí.

Rodiče jsou o činnosti školy pravidelně informováni na nástěnkách v prostorách MŠ. Nové informace z odborné literatury jsou vyvěšovány na nástěnku. O některých akcích se zmiňují i články v místním tisku.

Škola spolupracuje s obecním úřadem a pravidelně jej informuje o své činnosti. Škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou, SPC – zejména se snaží o včasné podchycení žáků, kteří mají výukové a výchovné problémy.

Paní učitelky, byly vyškoleny v rámci projektu v oblasti logopedie a každodenně pracují s dětmi v rámci kolektivní logopedické preventivní péče.

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči usilujeme o vzájemnou důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění, takt, respekt a ochotu spolupracovat. Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, snaží se jim porozumět a vyhovět. Příprava dítěte na školu je přirozenou a samozřejmou součástí práce pedagoga. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu, respektuje ji a pomáhá rodičům v péči o dítě. Spolupráce funguje na základě partnerství, se zachováním důvěryhodných informací o rodině. V současné době je naším záměrem tuto spolupráci prohlubovat tak, aby rodič zastával jakousi roli rodinného koordinátora.

Před přijetím dítěte do MŠ nabízíme rodičům možnost návštěvy při „Dnech otevřených dveří“, kde se děti i rodiče seznamují s novým prostředím MŠ, s pedagogy a nenásilnou formou se adaptují na nové prostředí.

Při vstupu dítěte do MŠ je uplatňován individuální přístup učitelky, aby se dítě co nejdříve adaptovalo. Naši společnou cestu zahajujeme vždy na začátku školního roku informativní třídní schůzkou.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Většina z nich se pravidelně účastní různých doprovodných programů, různých projektu a akcí MŠ (školní slavnosti, besídky, vystoupení dětí.)

Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o dění v mateřské škole (nástěnky, informační tabule a panely v prostorách, schůzky, individuální rozhovory, na webových stránkách MŠ). Pedagogové rovněž pravdivě informují rodiče o prospívání, o individuálních pokrocích a rozvoji jejich dítěte diagnostika dítěte, domlouvají se na řešení společných

problémů, jednají při tom ohleduplně, taktně a diskrétně, chrání soukromí rodiny. Zároveň škola vede individuální diagnostiku každého dítěte.

MŠ nabízí poradenský servis, spolupracujeme s odborníky v oblasti všestranné péče o dítě předškolního věku, doporučujeme a půjčujeme rodičům odbornou literaturu. Pravidelně prokazatelně rodiče informujeme o případných legislativních změnách, jejich průniku do předškolního vzdělávání (školní řád, vnitřní řád MŠ, provozní řád zahrady, aj.), o důležitých společenských, zdravotních či hygienických normách.

Autoevaluace, evaluace

- **Co se povedlo:** komunikace s obecním úřadem, a navázání vztahu s některými rodiči, řešení individuálních požadavků
- **Co se nepovedlo:** dostatečná informovanost některých rodičů
- **Záměry:** Budování vztahů s rodiči, hledat nové formy spolupráce s rodiči, i nadále vytvářet cestu důvěry a vzájemné spolupráce, nadále zajišťovat dostatečnou informovanost o dění mateřské školy, o RVP PV a o ŠVP.

4. Organizace vzdělávání

4.1. Uspořádání tříd

Mateřská škola je tvořena pěti heterogenními třídami. Předškolní vzdělávání navštěvují zpravidla děti ve věkové kategorii 2 – 7 let.

Děti se v průběhu ročního období formou písniček a říkadel seznamují s prostředím mateřské školy, poznávají nové kamarády, učitelky i ostatní pracovníky školy. Jsou vedeny k relativní citové samostatnosti formou her, které je vedou k ohleduplnosti k druhému, půjčování hraček, střídání se u hraček, k pomoci druhému. Postupně se účastní činností, které souvisejí s denním režimem. Zdokonalují jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti stolování, oblékání, úklidu a úpravy prostředí. Mladší děti jsou většinou citově vázány na rodiče, a proto je potřeba dbát na dostatečný adaptační režim, dále je potřeba zaměřit se na rozvíjení slovní zásoby.

Děti se dozvídají různé poznatky o okolním světě formou hudebně dramatických činností. V těchto aktivitách rozvíjíme u dětí smysl pro rytmus, hudebně pohybové činnosti, improvizovaný pohyb, tanečky, hry na dětské hudební nástroje. Děti se seznamují s lidovými zvyky a obyčejí. Snažíme se podchytit přirozený zájem dětí o hudební činnosti. Dramatická výchova je zaměřena na rozvoj tvořivé aktivity, podporujeme u dětí představivost a fantazii. Seznamujeme děti s dramatickým uměním a součástí je i vlastní dramatické vyjadřování prožitků a představ. Dále se děti seznamují s prostředím, ve kterém žijí a jsou vedeny k samostatnosti v řešení a péči o živostní prostředí.

Předškolní vyučování se provádí formou řízených činností, postupně přecházíme od hravých činností k soustředěné řízené činnosti. Posilujeme návyky ukázněného chování s motivací budoucího školáka. Navštěvujeme s dětmi 1. třídu, kde se děti postupně seznamují s prostředím školy.

Rozvíjíme elementární grafickou zručnost dětí před jejich vstupem do školy, která jim usnadňuje počáteční výuku psaní (grafomotorická cvičení). Dalším záměrem je vypěstování potřebných volných vlastností a vybavenost dětí praktickými vlastnostmi a dovednostmi, které odpovídají možnostem a potřebám dítěte.

Základním posláním MŠ je poskytování předškolního vzdělávání v návaznosti na výchovu dětí v rodině a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti podnětné prostředí k jeho aktivnímu všestrannému rozvoji realizací vzdělávacích programů.

Dalším posláním MŠ je provozování zařízení školního stravování, včetně zajištění stravování dětí, zaměstnanců školy a třetích osob, nákupu potravin a prodeje stravy v souladu se zřizovací listinou a s ustanovením podle zákonných norem. Organizace výchovně vzdělávacího procesu se řídí platnými školskými předpisy, organizačním řádem, provozními řády, školním řádem a školním vzdělávacím programem „Čtyři roční období“ a dále dílčími ŠVP jednotlivých. Rozvržení přímé vyučovací povinnosti pedagoga je řešeno podle místních podmínek v rámci rovnoměrné pracovní doby. Škola vede povinnou a ostatní dokumentaci (§ 28, školského zákona ve znění pozdějších předpisů - např. matrika dětí, osobní spisy dětí, přehledy výchovně vzdělávací činnosti, hospodářskou dokumentaci). Organizujeme také, školní výlety a další akce související s výchovně vzdělávací činností školy, pořádáme pro děti různé doplňkové programy (kroužky aj.)

Předškolní vzdělávání je organizováno jako služba veřejná, zpravidla pro děti od 2 do 6 let (za určitých podmínek do 7 let) a probíhá v mateřské škole ve 3 – 4 ročnících. Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou a směrnicí ředitelky MŠ, která nastavuje kritéria pro přijímání dětí. (odkaz na Školní řád MŠ). Ve správním řízení pak ředitelka MŠ přijímá děti podle platné legislativy. Přednostně pak děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Předškolní vzdělávání je třeba přizpůsobit i takovým potřebám, které vyplývají ze zdravotního oslabení dítěte, nebo jeho mimořádného nadání. Ředitelka MŠ ve správním řízení také rozhoduje i o ukončení předškolního vzdělávání podle zákonné normy.

Záměr: organizační zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, zajištění spolupráce se školskými poradenskými zařízeními

Školní rok začíná vždy 1. září a končí 31. srpna následujícího roku. Provoz mateřské školy je denně od pondělí do pátku od 6.30 do 17.00 hodin a MŠ Osická od 7.00 do 17.00 hodin. Provoz a vnitřní režim mateřské školy upravuje Školní řád, který stanovuje základní cíle mateřské školy, práva a povinnosti účastníku předškolního vzdělávání, dále podmínky pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání i jeho ukončování, pravidla pro omlouvání a vyzvedávání dětí zákonnými zástupci, upřesňuje vzájemné vztahy mezi nimi a pedagogy, o vzájemné informovanosti týkající se osobních údajů dítěte a o průběhu jeho vzdělávání v MŠ.

Vzdělávací nabídka je pro každý den připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený. Vnitřní denní řád, vychází z potřeb dětí a nahodilých situací s respektem zachování intervalu mezi podávanými jídly. Odpočinek dětí probíhá v ložnicích na lehátkách, u „předškolních dětí“ vychází z potřeby relaxace. Poté si mohou děti

volit klidný program. V případě výletu je organizace dne uzpůsobena podle požadovaných potřeb.

Provoz MŠ bývá omezen zejména v období hlavních školních prázdnin (červenec a srpen) a v období vánočních svátků, lze také ze závažných organizačních či technických důvodů a po projednání se zřizovatelem omezit nebo přerušit i v jiném období. Organizace předškolního vzdělávání při nestandardních situacích nastane zejména při velké nemocnosti dětí, či pedagogických pracovníků, nebo omezeném provozu v období prázdnin, kdy jsou děti rozděleny do jiných tříd, kdy mohou vypomoci s dohledem nad dětmi i provozní zaměstnanci (na dobu nezbytně nutnou).

Časový harmonogram jednotlivých činností je uveden v denním režimu.

- předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního vzdělávacího programu probíhá v základním denním režimu, který může být pozměněn v případě výletu, exkursí, divadelních a filmových představení pro děti, besídek, dětských dnů a jiných akcí, dále při provozně organizačních změnách
- délka pobytu dítěte v MŠ se řídí podle individuálních potřeb rodičů, děti přicházejí do MŠ do 8:30 hod. (pozdější příchody dohodnou rodiče s učitelkami na třídě předem)
- stravování dítěte je zajišťováno celodenně (dopolední svačina, oběd, odpolední svačina, včetně pitného režimu) v pravidelných časových intervalech tří hodin
- za příznivého počasí tráví děti při pobytu venku nejméně dvě hodiny, důvodem vynechání pobytu venku jsou silný vítr nebo déšť, mlha, inverze, či teplota pod -10°C , stejně tak vysoké teploty v letních měsících,
- po obědě probíhá klidový režim (spánek a odpočinek dětí) respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku, s dětmi předškolními a s odkladem školní docházky.

Vybavení dětí do mateřské školy by mělo být účelné (cenné věci do MŠ nepatří), označené nebo podepsané, (pyžamo, náhradní oblečení, oblečení na školní zahradu, pláštenu, vhodnou obuv, přezůvky, aj.).

Doba určená pro přivádění, převlékání a přebírání dětí od zákonných zástupců

- děti se přijímají zpravidla v době od otevření mateřské školy do 8.30 hod. (poté se mateřská škola až do doby oběda z bezpečnostních důvodů uzamyká), nebo ve výjimečných případech během dne podle potřeby rodičů po předchozí dohodě s rodiči (nutno nahlásit předem z důvodu změny stravování)
- rodiče převlékají děti v šatně, označené věci dětí (aby nemohlo dojít k záměně) pak ukládají podle značek dítěte do označených poliček a skříněk, nikdy neponechávají děti v šatně samotné
- rodiče jsou povinni děti přivádět až ke třídě, osobně je předat pedagogické pracovníci, protože za děti zodpovídají až do chvíle předání učitelce, informovat ji o zdravotním stavu dítěte
- děti do MŠ nebudou přebírány před započítáním provozní doby (nejdříve v 6.30 hod.)

Doba určená pro vyzvedávání, převlékání a přebírání dětí od pedagogických pracovníků

- děti, které chodí domů po obědě, si vyzvedávají rodiče mezi 12.15 a 12.45 hod.
- ostatní děti se rozcházejí od 15.00 hod a nejdéle 5 minut před uzavřením mateřské školy (v případě, že si rodiče dítěte s celodenním režimem potřebují vyzvednout dítě před odpolední svačinou, oznámí tuto skutečnost ráno při předávání dítěte do třídy)
- děti smí z mateřské školy vyzvedávat pouze zákonní zástupci dětí a osoby jimi pověřené
- rodiče si pro děti chodí až ke dveřím třídy nebo na školní zahradu a přebírají si je vždy od pedagogické pracovnice
- v případě, že dítě odchází po obědě, rodiče čekají v prostorách šatny
- po chodbách ke třídám jsou rodiče povinni se přezouvat nebo používat návleky

Způsob omlouvání nepřítomnosti dětí

- osobně ve třídě učitelce
 - telefonicky nebo ve školní jídelně
 - elektronickou omluvenkou
- u dětí s povinnou předškolní docházkou: omluvit nejpozději do 2 dnů od začátku nepřítomnosti. O omluvě bude proveden záznam v "Omluvném listě dítěte", kde bude uvedeno datum a důvod nepřítomnosti, podpis rodiče + záznam o omluvě telefonem, SMS zprávou, emailem nebo elektronickou omluvenkou.

Odhlásování a přihlašování obědů

- obědy je možné odhlásit nebo přihlásit v době od začátku provozní doby do 14.30 hod. a to vždy den předem (např.: páteční oběd je nutné odhlásit nebo přihlásit nejpozději ve čtvrtek) nebo v daný den nejdéle do 8.00 hod.
- neodhlášený oběd (v případě náhlého onemocnění) si mohou rodiče pouze v první den nepřítomnosti dítěte vyzvednout a odnést ve vlastních nádobách v době vydávání obědu do 11.40 hod.

4.2. Přijímání dětí

Vzhledem k většímu počtu narozených dětí máme problém s kladným vyřízením všech přijatých žádostí. Postupujeme podle následujících kritérií:

1. Děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a děti s odkladem školní docházky podle § 34 odst. 4 Školského zákona
2. Děti s trvalým bydlištěm v Jahodnici

4.3. Specifika předškolního vzdělávání, formy a metody práce, prostředky plnění cílů

Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým, fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí, dbá, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí včetně potřeb specifických. Každému dítěti poskytujeme pomoc a podporu v míře, kterou individuálně potřebuje a v kvalitě, která mu vyhovuje. Vzdělávací působení pedagoga vychází z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu a konkrétní životní i sociální situace a z pravidelného sledování jeho rozvojových i vzdělávacích pokroků.

Naše mateřská škola nabízí pro děti taková vzdělávací prostředí, která jsou vstřícná, podnětná, zajímavá a obsahově bohatá, v nichž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně, a která mu zajišťují možnost projevit se, bavit zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Proto je bezpodmínečně nutné, aby vzdělávací působení pedagoga vycházelo z pedagogické analýzy (z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových i vzdělávacích pokroků). Jen tak je možno zajistit, aby pedagogické aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo stimulováno, citlivě podněcováno k učení a pozitivně motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí způsobem a v míře jemu vyhovující. Dítě pak může dosahovat vzdělávacích a rozvojových pokroků vzhledem k jeho optimálním možnostem a samo se může cítit úspěšné, svým okolím uznávané a přijímané.

Formy výchovně vzdělávací práce:

Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní cíle formou záměrného i spontánního učení, přímo nebo nepřímo motivovanou, častěji individuálně nebo v menší skupině. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení. Přístupnou formou vedeme děti i k ekologii.

4.4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je zapotřebí jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, zejména jejich potřebám a možnostem. Snahou pedagogů bude vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Děti s odkladem školní docházky:

- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou
- na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny

- vypracovat plán zaměřený především na rozvíjení slovní zásoby a vyjadřovacích schopností, manipulaci s čísly
- individuální přístup

Děti s tělesným omezením:

- osvojení specifických dovedností v rozsahu individuálních možností dítěte
- vytvoření podmínek pro náhradní tělovýchovné aktivity
- zabezpečení možnosti pohybu dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo asistenta
- zajištění a využití kompenzačních pomůcek
- snížení počtu dětí ve třídě

Děti se zrakovým omezením:

- osvojení specifických dovedností zaměřených na samostatnost a sebeobsahu v rozsahu individuálních možností dítěte
- dodržování předepsané zrakové hygieny, zajištění a využití kompenzačních pomůcek
- vytváření nabídky alternativních aktivit
- vytvoření prostředí s ohledem na zrakové postižení dítěte
- snížení počtu dětí ve třídě

Děti se sluchovým omezením:

- osvojení specifických dovedností v rozsahu individuálních možností a potřeb dítěte
- dodržování sluchové hygieny
- zajištění a využití kompenzačních pomůcek
- zajišťování vzdělávání dítěte ve vhodném komunikačním systému

Děti s mentální retardací:

- osvojení specifických dovedností zaměřených na zvládnutí sebeobsluhy a základních hygienických návyků v rozsahu
- individuálních možností dítěte a stupně postižení
- zajištění a využití kompenzačních pomůcek
- zajištění přítomnosti asistenta – podle míry a stupně postižení
- snížení počtu dětí ve třídě

Děti s poruchami pozornosti a vnímání:

- zajištění zvýšeného bezpečnostního dohledu
- zajištění důsledného individuálního přístupu pedagoga k dítěti
- spolupráce s SPC, PPP a s rodiči dítěte
- využívání speciálních didaktických pomůcek zaměřených na cvičení pozornosti a soustředění
- snížení počtu dětí ve třídě

Děti s poruchami řeči:

- zajištění kvalitní každodenní průběžné preventivní logopedické péče
- zajištění spolupráce s odborníky a s rodiči dítěte

Dítě s více vadami a s autismem:

- osvojení specifických dovedností zaměřených na obsluhu
- zajištění asistenta
- zajištění a využití kompenzačních pomůcek
- zajištění dalších podmínek podle druhu a stupně postižení
- snížení počtu dětí ve třídě

Děti se sociálním znevýhodněním:

- využití speciálních vzdělávacích metod umožňujících rozvojovou stimulaci dětí
- osvojení specifických dovedností zaměřených na zvládnutí
- sebeobsluhy a základních hygienických návyků

4.5. Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Školní vzdělávací program umožňuje dle potřeb dětí doplňovat nabídku dalších aktivit podle zájmu a mimořádných schopností organizování a zajišťování podpory mimořádných schopností tak, aby nebyla jednostranná a neomezovala pestrost i širší vzdělávací nabídky.

4.6. Dvouleté dítě ve vzdělávacím prostředí

Ráno po příchodu dítěte do mateřské školy projde dítě ranním filtrem. Učitelka zjišťuje od rodičů tyto informace: zda dítě klidně spalo, nestěžovalo si na bolesti (břiška, krku, ucha, zubů), jakou mělo chuť k jídlu, zda mělo stolici – jakou, zda nemá vyrážku, otoky. Dítě se mnohdy v tomto věku neumí samo vyjádřit. V zájmu dosažení harmonického rozvoje tělesných i duševních schopností je nutné každé dítě dobře znát. Nelze působit na všechny děti stejně, liší se jednak věkovými, ale i individuálními zvláštnostmi. Znalost vývoje dítěte je pro učitelku nezbytná. Dítě se vyvíjí jednak zráním vrozených dispozic, jednak působením vnějšího prostředí. Výchova a vzdělávání dětí v batolecím věku se tedy musí maximálně přizpůsobit vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám tak, aby byla vývojová specifika v plné míře respektována. Každému dítěti je třeba poskytnout pomoc a podporu v takovém rozsahu, který individuálně potřebuje a v kvalitě, jež mu vyhovuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení vycházelo z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových a vzdělávacích pokroků. Jen tak je možné zajistit, aby výchovné a vzdělávací aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo citlivě podněcováno, pozitivně motivováno a vhodně stimulováno

Vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí). Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a

hygienickým návykům. Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd. Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost. Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje vhodné, vstřícné, podnětné a obsahově bohaté prostředí i okolí mateřské školy. Délka trvání činností může trvat u mladších batolat 5 -10 minut u starších batolat 10-15min (Metodika výchovné práce v jeslích a mateřských školách, Ludmila Bělinová a kolektiv)

Důraz klademe především na hru, již se rozvíjí vnímání, pohyby, řeč, citový život i sociální vztahy.

Na základě zkušeností nabízíme program pro děti mezi 2. a 3. rokem, který je postaven na:

- chápajícím a láskyplným přístupem dospělých k dětem
- prostředí přizpůsobeném dvouletým dětem – bezpečné, strukturované
- pro jasnou orientaci a vhodné k učení základních návyků – pořádku a řádu, sebeobsluhy a v neposlední řadě možnost zkušenosti z pokusů, omylů a chyb
- místočko ve třídě pro dvouleté děti – bezpečně vymezené, přesto součástí celku MŠ Jahodnice)
- část programu společnou s dětmi staršími – obohacující pro mladší i starší děti
- program hraní, vzdělávání a podpory rozvoje dvouletých dětí výtvarné, hudební, tělesné činnosti uzpůsobené dětem mladším tří let
- pomůcky, hračky a materiál pro dvouleté děti
- podmínky pro sebeobsahu dvouletých dětí – přístup k dětským záchodům a umyvadlům, vše důležité ve výšce a velikosti pro malé děti (dbát na toto při budoucích rekonstrukcích), podpora samostatnosti a rozhodování
- odpočinkový koutek v pokojíčku ve třídách
- MŠ je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek

Autoevaluace, evaluace

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, krátké výlety pojmenovávat, co k čemu slouží, vědět, co kam patří hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává podněcovat děti v konkrétních situacích ke smysluplným otázkám, učit děti odpovídat na přiměřené otázky
- **Očekávané výstupy** (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- Dítě dokáže jmenovat každodenní činnosti a věci, předměty denní potřeby, základní druhy jídel; orientovat se v prostoru školky i na zahradě; zná stále místo předmětů ve školce, které používá; znát běžné dopravní prostředky; má povědomí o běžných přírodních jevech (slunce, mraky, déšť, vítr, sníh, led...); o nápadných přírodních proměnách v rámci změn ročních období; rozlišuje stromy, keře, květiny (ne však druhy); poznává a správně označí běžné druhy ovoce a zeleniny; pozná druhy zvířat; Rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí, až později pojmenovává); pozná objekty na obrázku; začíná chápat označení pro vztahy v prostoru (nahore, dole, vedle, vpředu, vzadu); začíná chápat označení pro časové vztahy (ráno, večer, hned, potom). Rozvoj sebeobsluhy a hygienických návyků Dodržuje přiměřenou čistotu při stolování, samostatně jí a pije s částečnou dopomocí, udržuje osobní hygienu – umí použít záchod, chlapci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat. Rozvoj pracovních schopností Umí navlékat kroužky na tyčku, provléká tkaničkou destičku s otvory, navléká větší korálky, trhá papír, skládá papír, umí nalepovat jednoduché tvary, zatlučká hřebíky do polystyrénové desky, stříhá dětskými nůžkami, modeluje váleček, kuličku, placku, staví stavby z kostek. Rozvoj hudebních dovedností Zpívá krátké melodické písničky, rytmizuje, tančí jednoduché tanečky, napodobuje hru na tělo. Rozvoj výtvarných schopností Maluje prstovými barvami, čmárá křídou na chodník, rozliší a pojmenuje základní barvy- alespoň 4, nakreslí sluníčko, postavu – hlavonožce, správně drží tužku, štětec.

Záměry: Ještě více rozvíjet prostředí třídy vhodnými pomůckami a vybavením.

4.7. Koncepce logopedické prevence v naší MŠ.

V posledních letech je zaznamenáno zhoršení jazykové zásoby, vyjadřovacích schopností a stále častější výskyt vadné výslovnosti u dětí předškolního věku. Proto se v naší MŠ stala kolektivní logopedická cvičení každodenní součástí plánů ŠVP.

Ve spolupráci s klinickým logopedem, psychologem, foniatrem a rodiči pomůže dětem ke zlepšení správné výslovnosti a rozvoji vyjadřovacích schopností. Včasný a správný nácvik hlásek usnadní dítěti vstup do školy. Cílem jazykové výchovy a logopedické prevence v předškolním věku, je osvojování základů hovorové podoby spisovného jazyka. Před vstupem do ZŠ by mělo být dítě schopno vyjadřovat se srozumitelně, souvisle, gramaticky správně, bez logopedických vad. Aktivně by mělo používat přibližně 4 000 slov.

Autoevaluace, evaluace

- **Záměry:** Připravit seznam pomůcek a odborné literatury, koncepci logopedické prevence a konzultaci s klinickým logopedem. Povede schůzky realizačního týmu.
- Zpracovat a připravit roční plány, pro logopedické chvíle, které budou procvičovány každý den ve všech třídách a zapisovány do třídní knihy. Plán bude konzultovat s klinickým logopedem a zajistí, aby byl na všech třídách.

Diagnostické a hodnotící portfolio

Používáme jako nástroj ke sledování vývoje dítěte.

Základem portfolio je hodnotící tabulka, která obsahuje důležité oblasti, díky kterým se bude sledovat školní zralost, připravenost na školní docházku, osobnostní rozvoj dítěte. Tato tabulka slouží jako celkový přehled o vývoji popřípadě problémech všech dětí chodících do jedné třídy. Do tabulky, pedagog zaznamenává, jak dítě jednotlivé sledované oblasti zvládá. Sledované oblasti budou u předškolních dětí hodnoceny 2krát za rok (leden, květen) na základě sledování dítěte učitelem a metodického zásobníku skládajícího se z pracovních listů, her a úkolů.

Součástí portfolio pro předškoláky je také list, který se skládá ze tří úkolů vycházející z Jiráskova testu školní zralosti. Tento list bude vykonán 3 krát za školní rok pro sledování progresu dítěte.

Děti 4-5 leté mají vytvořenou hodnotící tabulku, uzpůsobenou jejich věku. Děti se hodnotí 2krát za rok (listopad a červen). Součástí sledování mladších dětí bude kresba postavy, grafomotorické listy, pracovní listy (2 krát za rok -listopad, červen)

Celá složka bude na konci roku předána rodičům dítěte. U předškolních dětí ji mohou rodiče předložit ke zhlédnutí pedagogům v základní škole. Toto doporučení je motivováno snahou o to, aby se budoucí učitelé dítěte na základní škole mohli lépe seznámit s dosavadní prací, vývojem, osobností a případnými problémy dítěte.

4.8. Bezpečnost dětí a péče o zdraví

- mateřská škola vykonává dohled nad dítětem od doby, kdy je pedagogický pracovník převezme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby, kdy je pedagogický pracovník předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě jen na základě písemného poverení vystaveného zákonným zástupcem dítěte
- k zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo území mateřské školy stanoví ředitelka mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby na jednoho pedagogického pracovníka připadlo nejvýše:
 - a) 20 dětí z běžných tříd, nebo
 - b) 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením
 - c) výjimečně může ředitelka mateřské školy zvýšit počty dětí uvedené v písm. a), nejvýše však o 8 dětí, nebo v písm. b), nejvýše však o 11 dětí, při zvýšení počtu dětí podle písmene nebo při specifických

činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitelka mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy

- při zajišťování výletů pro děti určí ředitelka mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby byla zajištěna výchova dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, jejich bezpečnost a ochrana zdraví,
- při vzdělávání dětí dodržují pedagogičtí pracovníci pravidla a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které pro tuto oblast stanoví platná školská a pracovněprávní legislativa, zejména vzhledem k ochraně zdraví ostatních dětí může pedagogický pracovník, pokud má při přebírání dítěte od zákonného zástupce nebo jim pověřené osoby podezření, že dítě není zdravé, požádat zákonného zástupce o doložení zdravotní způsobilosti dítěte ke vzdělávání formou předložení potvrzení od ošetřujícího lékaře
- také při nástupu dítěte po jeho onemocnění si může vyžádat pedagogický pracovník od zákonného zástupce dítěte písemné potvrzení od ošetřujícího lékaře nebo prohlášení o bezinfekčnosti, že dítě je zdravé a může být v kolektivu ostatních dětí
- zejména při dále uvedených specifických činnostech, které vyžadují zvýšený dohled na bezpečnost dětí, dodržují pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci následující zásady, podrobněji popsané v dalších směrnících školy

V ostatních otázkách BOZP se mateřská škola řídí směrnicí k BOZP, která metodicky vychází z Metodického pokynu MŠMT.

Děti jsou před aktivitami, při kterých by mohlo dojít k úrazu, opakovaně poučovány vhodnou a srozumitelnou formou.

Ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Důležitým prvkem ochrany před sociálně patologickými jevy je i výchovně vzdělávací působení na děti již předškolního věku zaměřené na zdravý způsob života. V rámci školního vzdělávacího programu jsou proto děti nenásilnou formou a přiměřeně k jejich věku a schopnostem pochopit a porozumět dané problematice seznamovány s nebezpečím drogové závislosti, alkoholismu, kouření, virtuální závislosti (pocítače, televize, video), patologického hráčství (gamblerství), vandalismu, kriminality a jiných forem násilného chování a jsou jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

V rámci prevence před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí provádí pedagogičtí pracovníci mateřské školy monitoring a screening vztahu mezi dětmi ve třídních kolektivech s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi, již v jejich počátcích a to ve spolupráci se zákonnými zástupci, případně za pomoci školských poradenských zařízení.

Důležitým prvkem prevence v této oblasti je i vytvoření příznivého sociálního klimatu mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a pedagogickými pracovníky a mezi pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci dětí.

Chování dětí při zacházení s majetkem mateřské školy v rámci vzdělávání.

Po dobu vzdělávání při pobytu dítěte v mateřské škole zajišťují pedagogičtí pracovníci, aby děti zacházely šetrně s didaktickými pomůckami, hračkami a dalšími vzdělávacími potřebami a nepoškozovaly ostatní majetek mateřské školy.

Povinnosti zákonných zástupců při zacházení s majetkem mateřské školy při jejich pobytu v mateřské škole

Zákonní zástupci pobývají v mateřské škole jen po dobu nezbytně nutnou pro převlečení dítěte a předání dítěte pedagogickému pracovníkovi, ev. po dobu jednání s pedagogickými zaměstnanci školy týkajícího se vzdělávání dítěte, popřípadě po dobu jednání s vedoucí školní jídelny týkajícího se stravování dítěte.

Po dobu pobytu v prostorách mateřské školy jsou zákonní zástupci povinni chovat se tak, aby nepoškozovali majetek mateřské školy a v případě, že zjistí jeho poškození, nahlásili tuto skutečnost neprodleně pedagogickému pracovníkovi školy.

Zabezpečení budovy mateřské školy

- školní budova je volně přístupná zvenčí pouze v době stanovené pro přijímání dětí, nebo kdy je dozírajícími zaměstnanci školy zajištěna kontrola přicházejících osob. Škola je zabezpečena elektronickým systémem.
- každý z pracovníků školy, který otevírá budovu cizím příchozím, je povinen zjistit důvod jejich návštěvy a zajistit, aby se nepohybovali nekontrolovaně po budově. Zajistí také, aby pobyt této osoby zaznamenal do knihy návštěv.
- během provozu školy jsou zevnitř volně otevíratelné dveře hlavního vchodu i všech únikových východů

Další bezpečnostní opatření

- ve všech prostorách školy platí přísný zákaz kouření, požívání alkoholu, používání nepovolených elektrických spotřebičů, odkládání osobních věcí zaměstnanců na místa, která k tomu nejsou určena
- budova je zabezpečena elektronickým signalizačním zařízením

4.9. Bezpečnost pedagogů a nepedagogů

V souladu se Zákoníkem práce je pedagogickým zaměstnancům po 6 hodinách nepřetržité práce zajištěna chvilka pro oddech a jídlo. Provozním zaměstnancům jsou určeny přestávky v práci. Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby vždy a při všech činnostech byla zajištěna optimální pedagogická péče. V případě nevolnosti má pracovník povinnost tuto skutečnost nahlásit ředitelce, může si odpočinout, aby nedošlo k újmě na zdraví.

Autoevaluace, evaluace

- **Co se povedlo:** dostatečné zajištění fotodokumentace
- **Co se nepovedlo:** dostatečně rychlé umístění fotodokumentace na web MŠ, zpracovat hodnotící listy
- **Záměry:** výměna zkušeností s okolními MŠ

5. Charakteristika vzdělávacího programu

„Čtyři roční období s Jahůdkou“

*Děti, děti, pojd'te sem,
dokola si sesednem,
za ruce se uchopíme,
vzájemně se pozdravíme,
popřejem si, ať máme všichni hezký den.*

5.1. Charakteristika vzdělávacího programu

ŠVP vychází z RVP PV a je závazným dokumentem pro tvorbu TVP. Obsah ŠVP PV je rozpracován do pěti tématických bloků, které se dále dělí do tématických celků. Jednotlivými bloky provázejí děti víly, které mají připravena různá vyprávění a překvapení. V prostorách jednotlivých tříd MŠ je umístěna nástěnka, která znázorňuje jednotlivé tématické bloky (roční období), rozdělené na tématické celky a provází nás celým rokem.

Ve třídních vzdělávacích programech si každá třída tyto tématické celky rozpracuje do týdenních třídních projektů tak, aby byly naplňovány cíle, vzdělávací nabídka a rozvíjeny kompetence s ohledem na věkové a sociální složení dětského kolektivu ve třídě. Tyto plány jsou flexibilní - je zde ponechána možnost vlastního uspořádání, výběru, doplňování, vstupu konkrétní situace a přerazování činností.

Motivace těchto celků vychází z ročního období, lidových zvyků a tradic, společenských událostí, přírodních situací, chování k životnímu prostředí a každodenní reality, kterou děti prožívají. Děti tak vnímají skutečnosti v přirozených souvislostech, což nejlépe odpovídá mentalitě, vzdělávacím potřebám a možnostem dětí předškolního věku. Spontánní i řízené činnosti prostupují jednotlivými časovými bloky tak, aby bylo možné v co největší míře vyhovět zájmům a potřebám dětí.

K pozorování a poznávání přírody a k chápání její důležitosti pro život člověka využíváme podmínky, které se nám přímo nabízí umístěním naší mateřské školy. Využíváme školní zahradu, procházky, výlety, tématický interaktivní vystoupení a program Ekoškola.

5.2. Cíle vzdělávacího programu

Hlavním cílem jsou spokojené děti, které se v MŠ cítí sebevědomě a bezpečně. Tohoto dosahujeme vytvářením vhodného, podnětného a obsahově bohatého prostředí. Klademe důraz na vytváření příležitostí k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry. Vedeme děti k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině - učíme je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé. Usilujeme o pochopení toho, že dítě může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá. Snažíme se pomocí přirozených pohybových aktivit přispět k maximálnímu rozvoji fyzické, psychické a sociální stránky osobnosti dítěte.

Děti se v průběhu předškolního vzdělávání seznamují s klíčovými kompetencemi, které postupným opakováním a rozvíjením vytvářejí základy pro další příznivý rozvoj a vzdělávání dítěte.

1. Rámcové cíle (záměry)

Vyjadřují základní orientaci předškolního vzdělávání i každodenní práci pedagoga, který působí na dítě vědomě, vždy přirozeně a komplexně, při nejrozličnějších plánovaných i nahodilých činnostech, situacích a okolnostech ve všech třech cílových oblastech, kdy je dítěti vzorem ve svém chování, jednání i postojích a směřuje vzdělávání k utváření základu klíčových kompetencí, neboť zasahuje-li vzdělávání zároveň oblast poznatku, hodnot a postojů, získává dítě dovednosti mnohostrannejší, dokonalejší a prakticky využitelnější.

Řídíme se rámcovými cíli uvedenými v RVP PV.

- 1) rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- 2) osvojení základu hodnot, na nichž je založena naše společnost

- 3) získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Hlavním záměrem předškolního vzdělávání, tzn. i našeho pedagogického působení, je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou (kompetentní, způsobilou) zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ne běžně kladeny (zejména v prostředí jemu blízkém, tj. v prostředí rodiny a školy), a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně očekávají. Naše vzdělávání smysluplně obohacuje jeho denní program a poskytuje odbornou péči.

2. Klíčové kompetence (výstupy):

Kompetence, které chápeme jako soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, návyků, schopností, postojů a hodnot důležitých pro rozvoj osobnosti každého dítěte, soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů, jejichž osvojování je dlouhodobý a složitý proces začínající právě v období předškolního vzdělávání

- a) kompetence k učení
- b) kompetence k řešení problému
- c) kompetence komunikativní
- d) kompetence sociální a personální
- e) kompetence činnostní a občanské

Dosažená úroveň kompetencí vyjadřuje očekávaný vzdělávací přínos předškolního vzdělávání a naše mateřská škola tak přispívá k výbavě každého dítěte pro jeho celoživotní učení dříve, než dítě zahájí povinné školní vzdělávání. Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a dospět ani nemůže.

Předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu. Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí, položené v předškolním věku, mohou být podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdou, která dítě na počátku jeho životní a vzdělávací cesty může znevýhodňovat. Proto je snahou všech našich pedagogů, aby klíčové kompetence tvořily základ funkční gramotnosti dítěte (čtenářská, matematická, verbální, tělesná, informační, sociální, přírodovědná) a aby k jejich vytváření směřoval a přispíval veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které v mateřské škole probíhají.

Předpokládaná úroveň dítěte ukončujícího předškolní vzdělávání v jednotlivých kompetencích (podle RVP PV):

a) kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů; získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v rádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ne odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

b) kompetence k řešení problému

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmu, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhybat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

c) kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

d) kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

e) kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí, a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dítě je totiž věrným obrazem nás dospělých, a tak „jak si přeješ, aby se malý člověk choval k tobě, tak ty se chovej k němu!“

Naším úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat jej k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit ho žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané. Zároveň maximálně podporovat individuální rozvojové možnosti dětí a umožňovat tak každému dítěti dospět v době, kdy opouští mateřskou školu. Dovést dítě k jeho optimální úrovni individuálně dosažitelného osobního rozvoje a učení.

Na základě dlouhodobého a každodenního styku s dítětem i jeho rodiči mateřská škola plní i úkol diagnostický (zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, k dětem s nerovnoměrnostmi ve vývoji, k dětem se zdravotním postižením, se zdravotním a sociálním znevýhodněním), kdy poskytuje nebo doporučuje včasnou speciálně pedagogickou péči a tím zlepšuje jejich životní i vzdělávací šance.

5.3. Metody, formy, zásady, principy výchovně vzdělávací práce

Pedagog je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním. Probouzí v něm aktivní zájem i chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat.

Didaktický styl vzdělávání dětí je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte.

- **aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené** v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte
- **spontánní sociální učení** založené na principu přirozené nápodoby
- **situační učení** založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí

- **prožitkové učení hrou a činnostmi dětí** podporuje dětskou zvědavost, je založeno na přímých zážitcích dětí
- **kooperativní učení** je založeno na spolupráci dětí, děti pracují ve dvojicích nebo skupinkách
- komunitní kruh
- vyprávění, beseda, rozhovor...
- experimenty a objevování
- výlety
- návštěvy divadel
- účast na vzdělávacích a zábavných programech přímo v budově MŠ
- zpracovávání přírodních materiálů
- zpracovávání odpadových materiálů
- dodržování pravidel
- využívání dětské spontánnosti a nápodoby
- respektování individuality dítěte

Metody výchovně vzdělávací práce:

- 1) **Metoda prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí**, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání je třeba využívat přirozeného toku dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytovat dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány. Učební aktivity by proto měly probíhat především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby.
- 2) **Metoda situačního učení** založená na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl.
- 3) **Metoda spontánního sociálního učení**, založená na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v těch didakticky zaměřených, poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné (**nazývána též metodou příkladu nebo vzoru**).
- 4) **Metoda kooperace**, jejíž pomocí zdokonalíme schopnost jedince fungovat v rámci kolektivu a vlastní činností přispět k úspěchu dětského kolektivu.
- 5) **Metoda povzbuzování (stimulace)**, kdy povzbuzovat lze kladnými iniciativami. Účelem je ohodnotit činnost, kterou dítě již vykonává, a povzbudit jej k jejímu pokračování.
- 6) **Metoda přesvědčování**, při které je velký důraz kladen na osobu pedagoga, na jeho důvěryhodně působícím jednáním na dítě, na jeho pozitivním vztahu k dítěti, což tvoří

základ pro budoucí úspěch. Při přesvědčování dítěte je nutno nalézt argumenty, uvádět hlavně pozitivní příklady pro doložení svých tvrzení a správně jej motivovat.

- 7) **Metoda experimentu, pokusu**, při které vytváříme podmínky k vlastní činnosti dítěte vedoucí k ověření schopnosti, dovednosti nebo znalosti, k posílení důvěry, odvahy a objevování, odpovědnosti za svá rozhodnutí, zažití osobního úspěchu a pocitu vítězství.
- 8) **Metoda komunitního kruhu**, při které vytváříme pocit důvěry, sounáležitosti ke skupině, rozvíjíme osobnostní vlastnosti, učíme se užívat dané pravidlo, řešíme s dětmi pocity, jednání, chování, postoje druhých, motivy, přání, dovednosti, kompetence. Komunitní kruh o vztazích k druhým lidem.
- 9) **Metoda názornosti**, při které vytváříme jasnou představu o světě kolem nás a která velmi úzce souvisí s prvními třemi uváděnými metodami.
- 10) **Metoda řízeného rozhovoru**, se kterou pedagog pracuje téměř při všech řízených i spontánních činnostech během celého dne, pomocí níž si ověřuje úroveň schopností, dovedností, znalostí i splnění ním zadaných úkolů.

Využíváme i další metody, jako jsou metoda kladení požadavku (kdy je potřeba zajistit uvědomění si významu požadavku, ztotožnění se s ním, následně je důležitá kontrola splnění našeho požadavku, popř. odměna), nebo **metoda režimu** (která je založena na pravidelné uvědomělé činnosti ve skupině dětí), a další.

Prostředky plnění cílů:

Hlavní prostředek předškolního vzdělávání dítěte v MŠ představuje VZDĚLÁVACÍ OBSAH, který je rozpracován ve „Školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání Čtyři roční období“, kde najdeme všechny obecné rámcové cíle a záměry, klíčové kompetence a výstupy, vzdělávací oblasti PV, i obecné zásady pro tvorbu vzdělávacího obsahu v podobě integrovaných bloků při splnění sedmi zákonem daných základních podmínek pro PV. Veškeré dílčí cíle (záměry), cílové kompetence i očekávané výstupy, tzn. předpokládané výsledky vzdělávání, jednotlivé vzdělávací oblasti a konkrétní vzdělávací obsahy (IB), tzn. vzdělávací nabídku činností a příležitostí, základní podmínky pro realizaci PV, kritéria využitelná pro vnitřní i vnější evaluaci školy, využití různých forem a metod pro kvalitu poskytovaného PV, jsou detailně rozpracovány v ŠVP, a jsou východisky pro tvorbu TVP a vlastní pedagogickou práci ve výchovně vzdělávacím procesu.

Novým záměrem do budoucí pedagogické práce je individualizace vzdělávání dětí. Je to nová příležitost pro dítě, kdy pedagog dává možnosti a prostor k jeho seberealizaci, k uplatnění jeho osobních předností, převládajícího typu inteligence dítěte, aby při samostatných činnostech podle individuální volby na základě jeho zvědavosti zažilo úspěch a bylo zodpovědné za svoji práci. Pedagogové budou vytvářet podmínky (materiály, pomůcky,

připravené prostředí...) pro realizaci nabízených činností samostatně dětmi podle jejich vlastní volby, kdy jsou v pozici pozorovatele a pomocníka, kdy nepřímo řídí a ovlivňují jejich integrované učení hrou, kdy respektuje jeho individuální potřeby, schopnosti, zájmy, znalosti i dovednosti.

Individualizované vzdělávání vychází z teorie osmi rozmanitých inteligencí člověka podle H. Gardnerová a samozřejmě z dobré znalosti věkových i individuálních zvláštností dítěte, z vlastního pozorování dítěte, pečlivého plánování dostatečného množství skupinových i individuálních činností, zapojování dětí do jejich vlastní přípravy a realizace, vzájemné spolupráce a povzbuzování, a z využívání integrovaného učení hrou.

Výchovné vzdělávací projekty podporují zdravý tělesný, psychický i sociální vývoj dítěte a jeho individuální osobnostní rozvoj. Tak přispívají ke zvýšení sociálně kulturní úrovně péče o děti a vytvářejí optimální podmínky a základní předpoklady pozdějšího vzdělávání dětí v souladu s národní vzdělávací soustavou.

5.4. Akce školního roku

Školní vzdělávací program doplňují tradiční akce mateřské školy, divadla, solná jeskyně, škola v přírodě.

6. Vzdělávací obsah, vzdělávací oblast

Obecné rámcové cíle a záměry, klíčové kompetenci a výstupy, vzdělávací oblasti PV i obecné zásady pro tvorbu vzdělávacího obsahu v podobě integrovaných bloků při splnění sedmi zákonem daných základních podmínek pro PV jsou zapracovány do školního vzdělávacího programu.

Pedagog je dítěti průvodcem na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, iniciovat vhodné činnosti, připravovat prostředí a nabízet dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu okolo sebe stále účinnějším způsobem na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Vzdělávání je pak přirozenější, účinnější a hodnotnější.

6.1 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah PV je stanoven pro celou věkovou skupinu společně, tj. pro děti ve věku od 2 do 6 (7) let.

Vzdělávací obsah v dílcích ŠVP odpovídá

- specifické předškolního věku
- jeho integrované podobě
- činnostní podobě

Vzdělávací obsah v dílcích ŠVP představuje

- kompaktní, vnitřně propojený celek

- vzdělávací nabídku jako formu prezentace učiva dítěti v podobě činností a příležitostí
- očekávané výstupy činnostní povahy

Vzdělávací obsah v dílcích ŠVP je uspořádán integrovaně propojením všech pěti vzdělávacích oblastí PV (zároveň i podmínek, za kterých PV probíhá) pod těmito názvy:

1. **Dítě a jeho tělo – oblast biologická**
2. **Dítě a jeho psychika – oblast psychologická**
3. **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**
4. **Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní**
5. **Dítě a svět – oblast environmentální**

6.2 Vzdělávací oblasti

a) Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

b) Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, reci a jazyka, poznávacích procesu a funkcí, jeho citu i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“:

- Jazyk a řeč
- Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- Sebepojetí, city a vůle

c) Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahu dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahu.

d) Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti sociálně - kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití se s ostatními, uvést je do světa materiálních

i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

e) Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konce globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Každá vzdělávací oblast zahrnuje tři vzájemně propojené kategorie:

- **dílčí cíle** (co bude pedagog u dítěte v průběhu PV sledovat a podporovat)
- **vzdělávací nabídku jako prostředek vzdělávání** (soubor praktických i intelektových činností, popřípadě příležitostí, vhodných k naplňování cílů a dosahování výstupu, mnohostranné, pestré, tvůrčí nabídky konkrétně odpovídající možnostem a potřebám ve skupině dětí) – co pedagog dětem nabízí
- **očekávané výstupy** (dosažitelné, využitelné soubory schopností, dovedností, znalostí kognitivních i praktických, postojů a hodnot, s vymezením možných rizik ohrožujících úspěch vzdělávacích záměrů) – co dítě v období ukončení předškolního vzdělávání zpravidla dokáže.

Veškeré dílčí cíle (záměry), cílové kompetence i očekávané výstupy, tzn. předpokládané výsledky vzdělávání, jednotlivé vzdělávací oblasti a konkrétní vzdělávací obsahy, tzn. vzdělávací nabídku činností a příležitostí, základní podmínky pro realizaci PV, jsou detailně rozpracovány v osmi dílcích ŠVP jednotlivých OP, a jsou východisky pro tvorbu vlastního třídního vzdělávacího programu v podobě integrovaných bloků (IB).

Pravidla, která jsou vytvořena společně s dětmi:

- **Pusinkové pravidlo**

Pusinku máme na hezká slova. Umíme pozdravit, poprosit, poděkovat. Když jíme, tak nemluvíme a zbytečně na sebe nekřičíme.

- **Srdíčkové pravidlo**

Máme se řídit, protože jsme kamarádi. Chováme se k sobě hezky. Strkání, praní se a brání cizích věcí nám nesluší.

- **Želvičkové pravidlo**

Ve třídě, v šatně a na chodbách chodíme pomalu. Běhání a skotačení patří ven a na zahradu.

- **Maminkovské pravidlo**

Posloucháme maminky, tatínky, babičky, dědečky, paní učitelky, prostě ke všem dospělým se chováme slušně.

- **Kapičkové pravidlo**

Šetříme vodou, mýdla a toaletním papírem. Pouštím vody tolik, kolik mi stačí. Vodou se také nestříká. Ruce si po umytí oklepu do umyvadla.

- **Košťátkové pravidlo**

Vždy si po sobě uklidí hračky a pomůcky, se kterými jsem si hrál. Oblečení a nádobí dávám, kam patří. Uklízíme ve škole, doma i na zahradě.

- **Měsíčkové pravidlo**

Při odpočívání si snažím odpočinout. Neruším ostatní a poslouchám pohádku v klidu a tichosti.

- **Kytičkové pravidlo**

Pečuji o přírodu, neničím ji. Zbytečně netrhám kytičky. Starám se o rostliny a chovám se hezky ke zvířátkům. Třídím odpad.

- **Dárečkové pravidlo**

Když má někdo z kamarádů narozeniny nebo svátek, tak mu popřejeme.

6.3 Integrované bloky

Vzdělávací program je formulován v podobě integrovaných bloků (IB), které čerpají z jednotlivých „vzdělávacích oblastí“, které integrují převážnou částí nebo pouze okrajově, nerozlišují jednotlivé „složky vzdělání“ a nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích.

Obsahem IB jsou průřezová témata z různých vzdělávacích oblastí, mohou mít podobu tématických celků, projektu nebo programu, mohou být různě rozsáhlé, dlouhodobé, střednědobé i krátkodobé, mohou se dále členit na menší celky. Zaměření IB by mělo vždy vycházet ze života dítěte, z jeho přirozených potřeb. Měl by být pro něj srozumitelný, smysluplný, zajímavý, užitečný a prakticky využitelný.

Realizace takovýchto IB pak poskytuje dítěti širokou škálu různých aktivit a nabízí mu hlubší prožitek. Dítě nezískává jen izolované poznatky či jednoduché dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější, rozvíjí intelektové i praktické schopnosti a dovednosti, prohlubuje jeho poznání, stává se pro dítě snáze uchopitelnou a prakticky využitelnou. Dítě tak může získávat skutečné činnostní výstupy – kompetence. IB se se svým obsahem vzájemně doplňují, prohlubují, navazují na sebe, prolínají, plynule tématicky přecházejí. Některé prvky se mohou opakovat, dětem znovu připomínat, potkávat je v jiných souvislostech, vytvářet jiný, globální a reálný pohled na svět a jeho dění.

6.4 Vztah ŠVP a TVP

ŠVP jsou zpracovávány v souladu s RVP PV do vlastních projektů, přehledně členěn podle časového harmonogramu (nejčastěji do 5. měsíčních témat nebo ročních biorytmů, podle cílů výchovy a vzdělávání, a realizovány ve všech třídách na základě TVP v týdenních nebo měsíčních plánech, obsahující všechny povinné součásti, kdy je jejich funkčnost prověřována pravidelnou kontrolní činností formou orientačních vstupů, hospitační činností,

evaluací (rozhovory, konzultace, pozorování, analýzy třídní dokumentace podle zvolených kritérií).

TVP odpovídá konkrétním podmínkám jednotlivých tříd, individuálním potřebám dětí, stupni rozvoje a učení dětí, je dále rozpracováván, není konečným, ale otevřeným pracovním materiálem - plánem pedagoga, který jej dotváří, postupně rozvíjí a doplňuje konkrétní vzdělávací nabídku v rámci jednotlivých školních i třídních IB (konkrétní témata, činnosti a výstupy, konkrétní prostředky-zásobníky her, písniček..., přehled evaluačních činností - postup a dosažené výsledky), může mít různou grafickou podobu (myšlenková mapa, diagramy, tabulky, přehledy, harmonogramy, apod.) a důležitá je vždy práce se zpětnou vazbou. TVP vede pedagoga k cílevědomé, koncepční, ale zároveň k dynamické, pružné a volné pedagogické činnosti.

Pro práci pedagoga s IB platí tři průběžně se propojující etapy: plánování, realizace, evaluace. Nástin IB se může proměňovat v návaznosti na průběh i výsledky předchozího IB, pracuje orientačně i s časovým harmonogramem, postupně a průběžně rozpracovává třídní IB, přizpůsobuje se momentálnímu situacím se zaměřením na děti, eliminuje možná rizika a neustále vyhodnocuje. Nemá smysl tedy dopředu podrobné IB rozpracovávat. Takto je užitečný i pro druhého nebo zastupujícího pedagoga, aby nebyl vzdělávací proces pro děti narušen. TVP slouží i jako nástroj pro evaluační činnosti, prezentaci a obhájení pedagogických postupů a rozhodnutí.

1. Části integrovaného celoročního vzdělávacího bloku

Obsah ŠVP PV je rozpracován do pěti tematických bloků, které se dále dělí do tematických celků. Jednotlivými bloky provázejí děti vily, které symbolizují různá roční období. Ve vestibulu MŠ je umístěna figurína ženy, která je převlékána podle ročních období. V TVP si každá třída rozpracuje tematický celek do třídního projektu tak, aby byly naplňovány cíle, vzdělávací nabídka a rozvíjeny kompetence s ohledem na věkové a sociální složení dětí v kolektivu. Plány jsou flexibilní a pedagogům je ponechána možnost vlastního uspořádání, výběru, doplňování, vstupu konkrétní situace a přecházení činností.

Děti, děti pojd'te sem,

Dokola si sesednem,

Za ruce se uchopíme,

Vzájemně se pozdravíme.

Popřejem si, ať máme všichni hezky den.

Čtyři roční období se skřítkem Jahůdkou

7.1. Téma: Poznávání se se skřítkem Jahůdkou

Charakteristika integrovaného bloku:

V tomto období se děti **seznamují s prostředím mateřské školy** a se školní zahradou. Učí se žít v kolektivu dětí, **vyhledávají si kamarády** a učí se respektovat druhé. Poznávají jména učitelek a dětí, **setkávají se s dalším personálem**, učí se navazovat kontakt s dosud neznámými dospělými osobami. Vytváří si vztah k místu, prostředí a rodině, ve které žijí. Osvojují si **základní hygienické návyky** a životní návyky a dovednosti k podpoře zdraví. Dále se seznamují s **koloběhem vody v přírodě** a jejím významem pro vše živé, zvířata na podzim. Pozorují změny přírody na podzim, vnímají **změny počasí**, poznávají **plody podzimu** a ovoce všemi smysly. Dozvídají se o důležitosti ovoce a zeleniny pro zdraví. Využívají přírodniny k výtvarným, hudebním i didaktickým činnostem. Hra se stínem.

Září: Jahůdka se seznamuje

- V naší třídě
- Skřítek Pořádníček
- Cesty a cestičky
- Opakování
- **Logopedie:** samohlásky
- **Grafomotorika:** volné čarání a zobání

Říjen: Jahůdka a podzimní čarování

- Na zahradě
- Na poli
- V lese
- Opakování
- **Logopedie:** P, B, M

- **Grafomotorika:** kývání a mletí

Listopad: Jahůdka zkoumá jak být zdraví

- Martin na bílém koni
- Tělo a jeho části
- Když kamarád stůně - zdraví, prevence
- Dešťové kapičky dostaly nožičky – klimatické změny v přírodě
- Opakování
- **Logopedie:** F,V,H,CH
- **Grafomotorika:** houpání, horní oblouk

7.1.1. Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, lezení)
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla)
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- cvičení v projevování citu, v sebekontrolě a v sebeovládání
- hry na téma rodiny a přátelství
- jednoduché pracovní a sebe-obslužné činnosti
- činnosti směřující k ochraně zdraví, bezpečí
- vytváření zdravých životních návyků
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené ke cvičení paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, objevování)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, vyvolávající klid a pohodu
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- tvoření slov opačného významu
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahu mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi chlapci a děvčaty, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti vyžadující obhajobu vlastních názorů, rozhodování

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v MŠ
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- vytváření zdravých životních návyků
- záměrné pozorování, čím se lidé liší (vlastnosti, dovednosti, city,
- schopnosti, pohlaví, věk, jazyk), čím jsou si podobní
- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- jednoduché pracovní a sebe- obslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí atd.

7.1.2. Očekávané výstupy

- uvědomovat si svou vlastní osobnost, svou samostatnost, zvládnout odloučení od rodiny
- nalézt v mateřské škole kamarády, sebedůvěru a sebejistotu
- přizpůsobit se prostředí a pravidlům v mateřské škole
- respektovat přirozené potřeby a schopnosti jednotlivce, jeho individuální tempo
- učit se prosociálnímu, estetickému a mravnímu cítění a chování – chápat vlastní práva, ale také první povinnosti a omezení
- správná koordinace ruky a oka – snaha o přesné stříhání a lepení (dodržení bezpečnosti při práci s různým výtvarným a pracovním materiálem)
- určit zralé a nezralé ovoce (zeleninu) podle vzhledu, chuti a hmatu
- vědět, proč je pro nás důležitá správná výživa a pohyb
- respektovat kamaráda při společenské hře, ale také při volné hře – půjčit hračku, pomoci s pravidly
- přizpůsobit se stravovacím návykům v MŠ, správně používat lžíci, příbor, zvládat základy hygieny
- brát ohled na věci, hračky, rostliny a zvířata ve svém okolí
- znát některá volně žijící zvířata (na poli, v lese) a vědět, co potřebují k přežití v průběhu zimy
- umět se přizpůsobit změnám počasí – ví, kdy si vzít pláštěnku, čepici,...
- dokázat se sám obléci a svléci – zapínat zipy, knoflíky
- znát základní hygienické návyky, které předcházejí nemocem
- popsat lidské tělo podle předlohy, pojmenovat některé orgány a znát jejich funkce
- vědět, proč je pro nás důležitá správná výživa a pohyb
- manipulovat s drobnými předměty, umět s nimi zacházet a používat je (hračky, stavebnice, přírodní materiál),

7.1.3. Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomovat si vlastní tělo
- zvládnout osobní hygienu, postarat se o své věci....
- rozvoj jemné motoriky – stříhání, lepení, trhání papíru
- rozvíjet komunikační dovednosti (verbální a neverbální)
- rozvíjet kultivovaný projev
- rozvíjet slovní zásobu, vyjadřovat své osobní potřeby
- zapojit fantazii a trpělivost při hře a práci s drobným materiálem (stavebnice, přírodní materiál)
- seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilovat kladný vztah k druhé osobě (v rodině, školce, dětské skupině)
- rozvíjet přátelské vztahy při volné hře ve třídě, na zahradě
- poznávat pravidla společenského soužití a spoluvytvářet je v rámci přirozeného socio-kulturního prostředí, porozumět základním projevům neverbální komunikace obvyklé v tomto prostředí
- rozvíjet schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k dětem)
- seznamovat se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytvářet pozitivní vztah k němu
- osvojovat si poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a vytvářet bezpečné prostředí
- rozvíjet kladný vztah ke svému okolí, vytvářet pozitivní názory na lidi, zvířata a věci kolem něj jemnou motoriku

7.1.4. Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání

- adaptovat se na prostředí školy
- seznamovat se s kamarády, učitelkami
- seznamovat se - se svou značkou, místem, kam si odkládám své věci, prostory ve vlastní třídě a celé škole
- vytvářet kladný vztah dětí k prostředí, kde žijí, umět si vážit prostředí domova
- seznamovat se s okolím MŠ, orientovat se v prostředí celé školy
- seznamovat se a uvědomovat si základní společenské návyky jako např. poprosit, poděkovat, pozdravit, požádat o pomoc, uposlechnout pokyn, vyslechnout druhého
- poznávat různé pracovní pomůcky – nůžky, lepidlo...
- učit děti pozorovat přírodu, vnímat její krásu, učit se ji chránit a neničit...
- poznávání ovoce a zeleniny
- seznamovat se - se společenskými hrami, dodržovat daná pravidla

- zvládnout sebe-obsluhu, osobní hygienu, přijímání stravy a tekutin, znát základní pravidla stolování
- posilovat vztah k živé a neživé přírodě
- seznamovat děti s dětskými hudebními nástroji
- rozvíjet dovednosti při hře se stavebnicí a různým drobným materiálem
- ukládat věci na svou značku, zvládat jednoduché úklidové činnosti.
- připravovat radostné dny v MŠ – dny plné her

7.1.5. Rizika

- neaktuálnost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- uplatňování nevhodných cviků a činností
- nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich

1.2. Téma: Vyprávění s Jahůdkou o kouzelných svátcích

Charakteristika

V tomto období je působeno na dětské city a rozvoj všech smyslů. **Vše se prolíná s atmosférou Mikuláše, Adventu a Vánoc.** Děti se seznamují s tradicemi a zvyky vánočního času. Přípravují dárečky, ozdoby a významně se podílí na výzdobě třídy a školky. Nacvičují program a vystupují na vánoční besídce, zpívají a poslouchají koledy, pečou a zdobí perníčky. Se svými výrobky se účastní vánoční výstavy. Učí se chránit zdraví svoje i ostatních, poznávají příčiny nebezpečí (pyrotechnika, svíčky, ostré předměty...) Setkávají se s pojmy dobro a zlo v příbězích a pohádkách a snaží se je pochopit.

Prosinec: První vločka

- Mikuláši, Mikuláši, kdo to tady děti straší
- Vánoční překvapení – než zazvoní zvoneček
- Opakování
- **Logopedie: N,D,T**
- **Grafomotorika: vertikála, horizont**

7.2.1. Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitku, příběhu, podle obrázku, fantazie apod.)
- cvičení v projevování citu, v sebekontrolě a v sebeovládání
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené ke cvičení paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, objevování)
- hry na téma rodiny a přátelství
- jednoduché pracovní a sebe-obslužné činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- vytváření zdravých životních návyků
- záměrné pozorování, čím se lidé liší (vlastnosti, dovednosti, city, schopnosti, pohlaví, věk, jazyk), čím jsou si podobní
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, kde může být dítě úspěšné
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, dramatické, literární, hudební)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti hudební a hudebně pohybové, výtvarné hry
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahu a chování
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
- aktivity přibližující dítěti mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda)

7.2.2. Očekávané výstupy

- respektovat plynulý, nenásilný přechod od jedné činnosti k druhé
- uplatňovat hygienické, společenské a kulturní návyky
- dodržovat smluvená pravidla
- znát svá práva, ale i povinnosti
- respektovat práva druhých dětí
- uplatňovat zvyky stolování
- předcházet konfliktům, vést k zodpovědnosti za své chování
- vytvářet kladné postoje k hodnotám lidské práce pro společnost
- znát základní změny v přírodě – čtvero roční období a charakteristické znaky jarní, letní, podzimní a zimní přírody
- znát některá volně žijící zvířata (na poli, v lese) a vědět, co potřebují k přežití v průběhu zimy
- umět se přizpůsobit změnám počasí – ví, kdy si vzít pláštěnku, čepici,...
- dokázat se sám obléci a svléci – zapínat zipy, knoflíky
- znát základní hygienické návyky, které předcházejí nemocem

- popsat lidské tělo podle předlohy, pojmenovat některé orgány a znát jejich funkce
- vědět, proč je pro nás důležitá správná výživa a pohyb
- samostatně dokončit činnost a předat hotový výsledek (dokončit pracovní list, výrobek)
- převyprávět průběh, děj divadelního představení, vyjádřit svůj názor – líbí x nelíbí a proč
- dokázat správně artikulovat, ovládat dech, tempo, udržet rytmus
- recitace známých básniček a říkadel
- sólový zpěv u kláves
- rozvíjet vztah rodiny a mateřské školy – vánoční besídka
- zapojit děti do předvánoční výzdoby třídy, školy, šatny, vánočního stromčku v mateřské škole
- prohlubovat zájmy dětí, podílet se na společném životě v mateřské škole
- znát význam tradic – Mikuláš, Vánoce, Nový rok
- určit základní druhy vánočního cukroví pomocí vůně, chuti

7.2.3. Dílčí vzdělávací cíle

- osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ovládat pohybový aparát a tělesné funkce
- rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost
- přijímat zdravé životní návyky
- zvládat sebe-obslužné činnosti při svlékání, oblékání a dodržovat hygienické návyky
- rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivní (výslovnost, vytváření pojmů, mluvený projev, vyjadřování)
- obohacovat jazykový projev, rozvíjet slovní zásobu
- zapojit všechny smysly při zkoumání svého okolí, poznávání živé a neživé přírody
- osvojovat si elementární poznatky, schopnosti a dovednosti důležité pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- chránit si osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhé
- rozvíjet schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám
- brát ohled na lidi, zvířata kolem sebe, respektovat je a pomáhat jim
- vytvářet základnu aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivním vztahům ke kultuře a umění
- rozvíjet fantazii v tvořivosti, v myšlení i v činnostech
- být citlivým pozorovatelem a vnímavým posluchačem, divákem, tvůrcem, aktérem při setkávání s umělci, s uměleckými a kulturními zážitky a činnostmi
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně-pohybových činností
- chápat, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, pociťovat sounáležitost se živou a neživou přírodou, lidmi a celou planetou Zemí

- chápat, že svět se mění, vyvíjí se, vzájemně ovlivňuje, pohybu

7.2.4. Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání

- upozorňovat na změny v přírodě – barva listí, všimat si rozdílů podzimní přírody (poznávání základních a doplňkových barev)
- chápat časový sled ročních období, vliv změn počasí na přírodu, na lidi
- prohlubovat poznatky o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsob, jakým žijeme a chováme se, ovlivňuje vlastní zdraví i životní prostředí
- poznávat volně žijící zvířata, jejich způsob života, příprava na zimu – jak můžeme přispět k přežití zimy některých volně žijících zvířat
- chápat změny počasí a jejich vliv na oblečení, proč se více oblékáme v chladném počasí
- vést děti k samostatnosti v sebe-obsluze, při oblékání, svlékání především při zavazování tkaniček, zapínání knoflíků a zipů
- vést děti k péči o vlastní zdraví a prevenci proti nemocem
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce
- rozlišovat, co prospívá zdraví – výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí
- rozvíjet pracovní dovednosti, fantazii, představivost a smysl pro dokončení pracovních činností
- prohlubovat estetický zážitek z výtvarného díla, divadelního představení
- upevňovat výslovnost a výrazný projev – recitace
- rozvíjet schopnosti vyjadřování
- uvolňovat ruku v zápěstí i loktu – příprava na psaní
- upevňovat správnou intonaci, rytmus – radost ze zpěvu
- seznamovat se s tradicemi – čert, Mikuláš, Vánoce, Nový rok
- připravovat společně slavnosti k přivítání Mikuláše
- navozovat vánoční atmosféru
- seznamovat se - se surovinami pro přípravu vánočního cukroví a pokrmů

7.2.5. Rizika

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v MŠ realizují
- převaha zprostředkovaného poznání světa (obraz)

7.3. Téma: Vyprávění Jahůdky o zimním čase

Charakteristika

Tematický blok je plánem aktivit přibližujících a seznamujících děti s tradicí Tří králů, vzpomínáním na prožité vánoční svátky a oslavy Nového roku.

V tomto období se děti seznamují se **zimními sporty**. Snažíme se co nejvíce využívat pobytu venku a soustředit se na zimní radovánky – sáňkování, bobování, pohyb po ledové ploše, hry se sněhem a stavby z něj. S touto tematikou souvisí i správné oblékání, **péče o zdraví, seznámení dětí s možným nebezpečím při zimních hrách** a sportech. Děti poznávají vlastnosti vody ve všech skupenstvích, dělají **pokusy se sněhem a ledem**. Učí se, **jak s vodou zacházet**, proč je důležité s ní šetřit, co může vodu znečišťovat a jak ji mohou chránit.

Toto téma zahrnuje i přípravu předškoláků na **zápis do první třídy**, hravou formou se opakují, prohlubují a upevňují znalosti a dovednosti důležité pro úspěšné absolvování zápisu. Děti také navštíví ukázkovou hodinu v první třídě. Mladší děti si hrají „na školu“. Procvičují **barvy**, tvary, trénují **orientaci** v makro i mikro prostoru. Děti se také seznamují se životem kolem nás, s rozdělením dne, hrají si na různá **povolání**, zjišťují povolání svých rodičů a lidí kolem sebe. Tento blok je ukončen vyvrcholením **masopustu – karnevalu** ve školce, výrobou masek, zábavnými hrami a soutěžemi, tancem, zpěvem a hudebně pohybovými hrami. Dozvídají se **o vesmíru**, vyhledávají v knihách a encyklopediích.

Leden je měsíc plný ledu

- Zimní hry a sporty
- Zvířata v zimě
- Roční a denní doby
- Opakování
- **Logopedie:** Ň, Ď, Ť
- **Grafomotorika:** šikmá čára, vinutí

Únor zavolá skřivánka

- Profese – bez práce nejsou koláče
- Planeta Země - Vesmír
- Masopust - Haló pane karnevale, račte dále
- Opakování
- **Logopedie:** K, G, J
- **Grafomotorika:** kombinace obloučky

7.3.1. Vzdělávací nabídka

- komentování zážitků a aktivit
- vyřizování vzkazů a zpráv
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

- grafické napodobování symbolu tvaru a čísel
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené ke cvičení paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, objevování)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem
- hry podporující tvořivost, představivost, fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, dramatické)
- činnosti zaměřené k vytváření pojmu a osvojování poznatku (vysvětlování, objasňování, práce s knihou, obrazovým materiálem)
- činnosti vyžadující samostatné vystupování
- cvičení v projevu citu, v sebekontrolě a v sebeovládání
- hry na téma rodiny a přátelství
- jednoduché pracovní a sebe-obslužné činnosti
- činnosti směřující k ochraně zdraví, bezpečí
- vytváření zdravých životních návyků
- hry a aktivity na téma dopravy
- cvičení bezpečného chování v dopravních situacích

7.3.2. Očekávané výstupy

- bezpečná chůze na sněhu ve dvojici – udržení rovnováhy
- popsat zimní oblečení, vědět, kam si mám co obléknout
- radovat se ze zimních sportů a pobytu na čerstvém vzduchu
- rozeznat stopy ve sněhu – zajíc, ptáček, pes
- znát základní potřeby zvířat v zimním období
- zvládnout základní písničky k danému ročnímu období
- znát základní změny v přírodě – čtvero ročních období a charakteristické znaky jarní, letní, podzimní a zimní přírody
- umět pomocí vytleskávání rozlišit počet slabik
- zvládnout samostatně vypracovat jednoduchý pracovní list k rozvoji grafického projevu
- mít povědomí o základních dopravních značkách a vědět jak se mám chovat v silničním provozu

7.3.3. Dílčí vzdělávací cíle

- rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, pohyblivost, dýchání)
- vytvářet zdravé životní návyky – zdravotně zaměřené činnosti
- (vyrovnávací, protahovací cviky)
- zvládnout sebe-obsahu při oblékání

- otužování organismu v zimním období vlivem prostředí
- rozvíjet a kultivovat mravní a estetické vnímání, citění a prožívání
- respektovat dětský ostych
- vědomě využívat všech smyslů – chuť, čich, hmat, zrak
- rozvíjet vztahy dítěte k druhým lidem
- vnímat, co si druhý přeje, hledat společné znaky s kamarádem
- vytvářet základy estetického vztahu ke kultuře a umění
- přispívat kulturnímu dědictví, jeho hodnotám a tradicím
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur
- vnímat přírodu a zvířata citlivou dětskou duší
- vyjádřit hudbou a tancem svou aktuální náladu
- rozvoj sluchového aparátu - vytleskávání, použití ozvučných dřívěk při rozkladu slov
- rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách

7.3.4. Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání

- zvládnout základní pohybové dovednosti na sněhu, udržení rovnováhy na sněhu
- třídit oblečení na zimní a letní, pojmenovat části zimního oblečení
- posilovat dětský organismus a imunitní systém pomocí zimních radovánek a sportů
- pamatovat na zvířata v lese – krmíme ptáčky, poznáváme stopy zvířat ve sněhu
- všimnout si potřeb lesní zvěře a ptactva, jak se živí, kde žijí...
- prohlubovat kladný vztah k zimní přírodě
- upozorňovat na chování dětí v mimořádných situacích, které přináší zimní období (chůze po zledovatělé vozovce, chodníku)
- podporovat duševní pohodu, rozvíjet pocity sounáležitosti a spolupráce
- vést děti k orientaci v prostoru
- porovnávat dopravní značky, pozorovat chování řidičů v silničním provozu
- vytvářet základy pro práci s informacemi – jízdní řád
- posilovat vstřícné chování ve vztahu k druhým – umět se podělit, podarovat druhou osobu
- hledat podstatné znaky, společné znaky a rozdíly
- upevňovat pěvecké návyky – sólový a skupinový zpěv
- objevovat a sluchově rozlišit počet slabik
- správně zacházet s tužkou
- pozorovat výuku v 1. třídě, návštěva kamaráda ve škole

7.3.5. Rizika

- nedostatečná pozornost rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí atd.)

7.4. Téma: Vyprávění Jahůdky o jarním probouzení

Charakteristika

Děti poznávají **první známky jara**, pozorují, co se děje na zahrádkách a v přírodě v okolí mateřské školy. V tomto období je hojně využita ústní lidová slovesnost – říkadla, básničky, písničky a hry. Zaměřujeme se na pozorování zvířat a **pojmenovávání mláďat**, zjišťujeme, jaký máme z chovaných zvířat užitek, zkoumáme svět hmyzu a **poznáváme jarní květiny**. Velkou výhodou je umístění mateřské školy, protože v blízkosti je pole, lesík, statek. Seznamujeme se i se **zvířaty žijícími v ZOO** nebo v jiných zemích, využíváme encyklopedie, audio i videonahrávky, dětské knihy.

Děti se seznamují s **prací na zahrádce**. Pojmenovávají a poznávají zahradní nářadí. Jsou vedeny k ohleduplnosti k přírodě a **životnímu prostředí**. Hodnotí vlivy člověka na přírodu a vliv přírody na člověka. Dále se seznamují s koloběhem vody v přírodě a jejím významem pro vše živé. Učí se, jak s vodou zacházet, proč je důležité s ní šetřit, **co může vodu znečišťovat** a jak ji mohou chránit. Poznávají **dopravní prostředky**, hrají hry s dopravní tematikou.

Do tohoto období spadají i **velikonoční slavnosti**, při kterých se děti seznamují s lidovými tradicemi a účastní se velikonoční výstavy vlastním výrobkem. Věnujeme se lidové tradici „**čarodějnic**“, kdy si děti vyrábějí masky, košťata, vaří lektvary a plní čarodějné disciplíny.

Březen, za kamna vlezem

- Klimatické změny – Sluníčko popojdi maličko
- Jaro na zahradě- vstávej semínko holala
- Svátky jara – Hody, hody doprovody
- Opakování
- **Logopedie: C,S,Z**
- **Grafomotorika: smyčky a vlnovky**

Duben, ještě tam budem

- Doprava – Pozor děti červená
- Zvířata a jejich mláďata- Když jsem já sloužil
- Zápis do 1. tříd
- Čarodějnice
- Opakování
- **Logopedie: Č,Š,Ž**
- **Grafomotorika: přerušovaný horizont, vertikála**

7.4.1. Vzdělávací nabídka

- činnosti vyžadující samostatné vystupování
- činnosti vyžadující obhajování vlastních názorů, rozhodování
- cvičení v projevu citu, v sebekontrolě a v sebeovládání
- hry na téma rodiny a přátelství
- jednoduché pracovní a sebe-obslužné činnosti
- činnosti směřující k ochraně zdraví, bezpečí
- vytváření zdravých životních návyků
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené ke cvičení paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, objevování)- činnosti k poznávání různých lidských vlastností
- záměrné pozorování, čím se lidé liší (vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, pohlaví, věk, jazyk), čím jsou si podobní
- dramatické činnosti, hraní rolí, hudební, hudebně pohybové hry
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy)
- slovesné, literární, výtvarné, dramatické, hudební činnosti
- poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb, písní
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným, hudebním uměním mimo mateřskou školu
- aktivity zaměřené k získávání orientace v obci (vycházky, návštěvy)
- návštěvy akcí zajímavých pro předškolní dítě
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými
- a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, geometrické tvary, množství)

7.4.2. Očekávané výstupy

- rozvíjet vlastní seberealizaci
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému dítěti a naopak
- každodenně komunikovat – vzájemná komunikace učitelky x dítěte, dítě x dítě
- zvládnout sebe-obsluhu při stolování
- projevovat vlastní city, sdělovat své dojmy a prožitky – hovořit o nich
- upevňovat přátelské vztahy, ohleduplnost k druhým lidem a dětem
- dokázat si po sobě uklidit pracovní místo, snažit se udržet čistý pracovní stůl i během činnosti
- znát základní jarní tradice, umět je vyjmenovat
- přiřadit k sobě domácí dospělá zvířata a jejich mláďata
- mít základní poznatky o literárním díle, rozeznat poezii a prózu, snažit se o vytváření kladného vztahu k psanému slovu
- znát základní orientační body v prostoru MŠ a okolí

- mít povědomí o základních dopravních značkách, vědět, jak se mám chovat v silničním provozu

7.4.3. Dílčí vzdělávací cíle

- rozvíjet a užívat všechny smysly
- osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví, bezpečí, o osobní pohodě a vytvářet zdravé životní návyky a postoje
- poznávat a osvojovat si pojmy a poznatky o zdraví, bezpečí, o možném nebezpečí
- zdokonalovat jemnou motoriku při pracovních činnostech
- osvojovat si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní, rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vyprávět o tom, co jsme slyšeli nebo zhlédli – kino, divadelní představení
- rozvíjet a podporovat zájem o učení
- rozvíjet schopnosti a dovednosti důležité pro navazování vztahu – mezi dětmi, dítětem a dospělým
- učit děti přijímat a respektovat druhou osobu
- vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvíjet společenský i estetický vkus
- nést odpovědnost za své chování a jednání
- vnímat, že svět má svůj řád, respektovat ho a snažit se mu přiblížit
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

7.4.4. Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání

- udržet čistotu při práci
- rozlišit poezii a prózu, verše a volné slovo
- vyjádřit vlastní fantazii a představivost
- zajímat se o psanou formu jazyka – probuzení zájmu o knihy a dětské časopisy
- aktivně používat všechny druhy slov, především sloves
- objevovat podmínky pro růst rostlin, setí obilí, trávy
- porovnávat dopravní značky, pozorovat chování řidičů v silničním provozu.
- vytvářet základy pro práci s informacemi – jízdní řád
- poznávat domácí, hospodářská zvířata – seznámení s jejich mláďaty

7.4.5. Rizika

- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa

- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné

7.5. Téma: Vyprávění Jahůdky o letním čase

Charakteristika

V tomto období **prohlubujeme lásku k rodičům, vztahy k sourozencům a prarodičům**. Děti o domově vyprávějí, hrají si na něj, staví ho a kreslí, vyrábějí dárek pro maminku, učí se pro ni básničku. Nosí fotografie rodin. Podněcujeme děti k lásce k rodině, což je hlavním záměrem naší školy – vychovat z chlapců budoucí tatínky a z děvčátek maminky.

Pracujeme s knihou, děti se skrze ni dozvídají o jiných lidských kulturách. Děti se dozvědí, že autor je ten, kdo knihu napíše a ilustrátor ten, kdo kreslí obrázky. Děti se učí, jak s knihou správně zacházet, aby dlouho sloužila. Samy představí svoji nejoblíbenější knížku.

Dále oslavujeme **svátek dětí** na školní zahradě soutěžími, písňemi, tancem a ochutnávkou zmrzliny. Vystupujeme na školní akademii, která se koná vždy jednou za dva roky v místním kulturním domě, loučíme se s předškoláky.

Nezapomínáme na **naší školní zahrádku**, okopáváme, plejeme, zaléváme, pozorujeme. Pracujeme s přírodním materiálem (voda, kámen, kůra). Pokusy s vodou- rozprašovač, mýdlové bubliny....

Učíme děti dívat se kolem sebe a vytvářet si **vztah k živé a neživé přírodě**, což nám ulehčuje období přelomu jara a léta, kdy můžeme hojně využívat pobytu venku. Učíme se nebýt lhostejní a nedopustit, aby jiní přírodu ničili. Experimentujeme v přírodě, napomáhá nám při tom slunce, voda, vítr.

V Květnu se sejdem pod jabloní

- Maminka a miminko
- Stromy, květy, keře – sluníčková louka- -ekosystémy
- Sladké plody léta
- Opakování
- **Logopedie:** L,R,Ř
- **Grafomotorika:** ostré lomení

Červen má pusu od jahod

- MDD – na světě nejsme sami – etnika (jiné kultury a zvyky)
- Kniha – studnice moudrosti

- Hurá na prázdniny
- **Logopedie: opakování**
- **Grafomotorika: opakování**

7.5.1. Vzdělávací nabídka

- zdravotně zaměřené činnosti
- jednoduché pracovní a sebe-obslužné činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí, jak jsem se narodil
- činnosti směřující k ochraně zdraví, bezpečí
- vytváření zdravých životních návyků
- hry na téma rodiny a přátelství
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuku
- činnosti směřující k prevenci úrazu, nemoci a nezdravých návyků
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- kognitivní činnosti (kladení otázek a odpovědí, diskuze nad problémem, vyprávění, objevování)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové)
- cvičení v projevovalání citu, v sebekontrolu a v sebeovládání
- hry na téma rodiny a přátelství
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, obrazce)
- příležitosti seznamující děti se sdělovacími prostředky
- záměrné pozorování objektu a předmětu, jejich vlastností, znaků a funkcí (velikost, barva, tvar, materiál, chuť, vůně, zvuk)
- smyslové hry
- činnosti na rozvoj a cvičení postřehu, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- námětové hry a činnosti
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle
- výlety do okolí – přírody, kulturní akce
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola
- námětové, konstruktivní, výtvarné hry, dramatizace
- četba, vyprávění, poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební,
- dramatické podněcující tvořivost, estetické vnímání a vkusu
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák)

- sledování událostí v obci a účast na akcích
- hry a aktivity na téma dopravy
- cvičení bezpečného chování v dopravních situacích
- ekologicky motivované aktivity
- poznávání ekosystému (les, louka, potok)
- pěstitelské pracovní činnosti (školní zahrada)

7.5.2. Očekávané výstupy

- maximálně využít čas v přírodě a na hřišti mateřské školy
- vyjadřovat se pohybem těla, domluvit se slovy i gesty, pantomima
- zvládnout sebe-obsluhu u dětí a uplatňovat hygienické a společenské návyky
- upevňovat dobrou náladu ve třídě mateřské školy i mimo ni
- využívat fantazii při hrách
- pracovat s různými druhy materiálů
- využívat knihy a encyklopedie pro získání informací
- umět používat ve vhodnou chvíli zdvořilostní oslovení – dobrý den, děkuji,...
- umět rozlišit co je nahoře, dole, vlevo, vpravo
- znát časový sled ročních období, jaro, léto, podzim, zima – umět přiřadit k danému období charakteristické počasí
- umět základní poznatky o pokojových rostlinách, květinách a stromech na zahradě – rozeznávat keře a stromy v okolí MŠ

7.5.3. Dílčí vzdělávací cíle

- rozvíjet psychickou a fyzickou zdatnost
- ovládat pohybový aparát
- užívat a rozvíjet všechny smysly
- zvládat jednoduché pracovní úkony (postarat se o hračky v MŠ, květiny v MŠ, práce na zahradě)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, výtvarným materiálem a drobnými pomůckami)
- rozvíjet komunikační dovednosti (verbální i neverbální) a kultivovaný projev
- rozvíjet slovní zásobu – vyjadřovat své myšlenky a pocity
- rozvíjet pozitivní city dítěte ve vztahu k sobě – uvědomění si vlastní identity
- upevňovat výslovnost a vyjadřovací schopnosti
- vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla
- naučit se z paměti krátký text - pranostiky, říkanka
- chápat elementární časové pojmy – ráno, večer, jaro, léto,...

- rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti
- chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- posilovat přirozené poznávací city – zvědavost, radost z objevování
- rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- uplatňovat své individuální potřeby a přání
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v MŠ, na veřejnosti, doma,...
- vytvářet základy aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvíjet dovednosti umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvíjet fantazii a tvořivost v myšlení a v činnostech
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření podvědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

7.5.4. Optimální úroveň klíčových kompetencí pro děti ukončující předškolní vzdělávání

- používat zdvořilostní oslovení – umět pozdravit, zdvořile oslovit, požádat a poděkovat
- procvičovat znalosti prostorových vztahů, množství
- seznámit děti s lidovými tradicemi a zvyky, s lidovými pranostikami
- podporovat zájem o knihu, jak s knihou zacházíme, prohlížení ilustrací
- poznávat domácí, hospodářská zvířata – seznámení s jejich mláďaty
- pečovat o své prostředí, pomoc při úklidu školní zahrady a celého okolí
- chápat časový sled ročních období, vliv změny počasí na přírodu
- objevovat podmínky pro růst rostlin, setí obilí, trávy
- poznávat některé pokojové rostliny – ve třídě, doma
- seznámit děti s jarními květinami a keři
- prohlubovat již nabyté poznatky o pracovních materiálech – papír, textil, provázek, písek, půda, kámen...
- nacvičovat jednoduché říkanky a básně – maminkám k svátku
- zapojit děti do oslav MDD
- prohlubovat estetický zážitek z výtvarného díla, hudebního a divadelního představení – akademie školy
- upevňovat kladné vztahy s kamarády a rodinou
- vyprávět a seznamovat se s planetou Zemí
- otužovat organismus pomocí vody a slunce
- rozlišovat teplé a studené odstíny barev podle vlastních pocitů
- určovat charakteristické znaky léta

7.5.5. Rizika

- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti

8. AUTOEVALUACE

Autoevaluace – vlastní hodnocení školy je významným nástrojem, který pomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Jedná se o zjišťování, porovnávání a vysvětlování dat charakterizujících stav, kvalitu a efektivnost vzdělávací soustavy. Součástí vlastního hodnocení školy jsou zejména cíle, které si škola stanovila v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu, jejich reálnost a důležitost. Dále pak posouzení, jakým způsobem tyto cíle škola plní s přihlédnutím k dalším cílům, uvedeným zejména v rámcovém vzdělávacím programu a odpovídajících právních předpisech. Vlastní hodnocení školy také obsahuje vymezení oblastí, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků a oblastí, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření. Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Sledujeme:

- naplňování cílů školního programu
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- průběh vzdělávání
- kvalitu podmínek vzdělávání
- kvalitu práce pedagogů
- výsledky vzdělávání

EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluační systém je nastaven tak, aby byla evaluace na všech úrovních hodnocení:

- systematická, pravidelná
- komplexní
- prováděná metodicky správně
- prováděna podle předem stanovených kritérií
- smysluplná, tj. užitečná pro další plánování a rozhodování
- zároveň jednoduchá
- průběžná

Hlavní postupy evaluace (jsou cyklické):

- sběr informací o určité sledované oblasti (předem stanovit otázky, na co se zaměřím)
- analýza získaných informací, porovnání s požadovaným stavem
- vyhodnocení a naplňování nových postupů do budoucna
- realizace nových opatření

Rizika ohrožující proces evaluace (E):

- E vnímáme jako formalitu
- E vidíme jako zbytečnou a formální práci
- E může být subjektivní, když není zapojen kolektiv
- E je izolovaná událost (často i autoevaluace!)
- E je nepravdivá, neupřímná, bojíme se přiznat slabé stránky, strach o špatnou pověst
- E je založena na nedostatečné nebo špatném množství informací
- E není komplexní, opomenuli jsme významné, podstatné informace
- E je zkreslená, odhalení chyb či negativních informací je sankcionováno - má dopad na zaměstnance, není jim poskytnuta dostatečná podpora a záruka, pozitivní motivace
- E není systematická, průběžná, pravidelná (chybí plán opatření do budoucna, nepracujeme s výsledky E)
- E není jednoduchá (zvolené postupy, formy, způsoby jsou složité – např. přílišné psaní a papírování)
- Zapomínáme na zpětnou vazbu, na průběžnou E

Evaluace v naší MŠ se stala nezbytnou a samozřejmou součástí práce našich pedagogů. Je to proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací i podmínek vzdělávání, realizovaný uvnitř MŠ. Evaluace se tak pro ně stala prostředkem k hledání optimálních cest v předškolním vzdělávání jednotlivých dětí s přihlédnutím k jejich individualizaci.

Zásady autoevaluace v MŠ:

- začínáme u sebe
- přenášíme potřebu zlepšování na další lidi (učitelky na jednotlivých třídách)
- zapojujeme celou MŠ, (provozní zaměstnanci)
- snažíme se o vnitřní motivaci spolupracovníku, aby cítili smysl toho, co dělají,
- evaluace není zbytečné a podrobné psaní
- nehodnotíme lidi, ale činnosti, situace, problémy...(pravidelně diskutujeme)
- motivujeme lidi ke zlepšení práce (radujeme se z úspěchu svých i druhých)

Evaluace probíhá jak na úrovni třídy, tak na úrovni školy. Může ji provádět ředitelka MŠ, vedoucí učitelky, každý jednotlivý pedagog.

Na úrovni školy (ŠVP) se hodnotí především:

- cíle a záměry ŠVP
- podmínky vzdělávání
- práce pedagogického sboru (průběh vzdělávání)

Na úrovni třídy většinou pedagog provádí:

- evaluaci integrovaných bloků (cíle a podmínky vzdělávání)
- hodnocení třídy dětí jako celku (průběh a výsledky vzdělávání)
- hodnocení jednotlivých dětí (průběh a výsledky vzdělávání – portfolio dítěte)
- hodnocení sebe sama (průběh vzdělávání – použité formy, metody, styl práce)

Pedagog je zároveň hodnocen:

- ředitelkou MŠ (hodnotící, řídicí a kontrolní aktivity)
- vedoucí učitelkou (hospitace, monitoring)
- jinými pedagogy (začínající pedagog, prezentace při náslechu, různých vystoupeních)
- sebereflexí (průběžná, okamžitá, s využitím zpětné vazby, správnost profesních postupů (zpětná vazba od dětí, jejich reakce, hodnocení, na základě RVP PV
- povinnosti předškolního pedagoga, vytvořením osobního portfolia)

Evaluační kritéria jsou dána RVP PV pro všechny sledované oblasti a jevy. Dalšími kritérii budou: dostatek finančních prostředků na zabezpečení chodu školy a kvalitního řízení školy, pozitivní sociální klima třídy, školy, spokojenost dětí i všech zúčastněných, výsledky vzdělávání, bohatá a pestrá nabídka činností, prožitkové a činnosti učení, kooperace všech zúčastněných.

Při naší evaluaci budeme vyhodnocovat podle těchto konkrétních pravidel (kritérií), která tvoří jednotný evaluační systém MŠ a je vypracovávána v tabulkové podobě nebo v zjednodušené podobě prosté.

8.1 Pedagogické hodnocení

Evaluaci předchází pedagogické hodnocení, což znamená hodnocení určitého pedagogického jevu a situace pro pedagogické účely. Pedagogické hodnocení spočívá v tom, že každá učitelka během školního roku průběžně sleduje, jak se dítě vyvíjí, jak se zdokonaluje ve svých dovednostech, jak si při hrách a běžných činnostech vede, jak se cítí, a tím zároveň vyhodnocuje, zda dítě dělá pokroky ve vzdělání.

Každá učitelka přebírá vlastní odpovědnost za kvalitu poskytovaného vzdělání ve své třídě. Hodnocení dítěte realizujeme v záznamovém archu a každé dítě tam má tak svoji složku. Hodnocení není cílem, na jehož základ jsou děti rozdělovány na úspěšné a neúspěšné, ale hodnocení je prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí. Ukazuje nám, v čem jsme úspěšní či neúspěšní, kde jsou možná rizika nebo rezervy.

Pro potřeby evaluace v oblasti spolupráce je velmi cenným zdrojem informací také komunikace s rodiči. Jejich spontánní reakce, postoje, chování a jednání poskytují pedagogům zpětnou vazbu jejich pedagogického působení nejenom na dítě.

Do evaluačních materiálů mají možnost nahlédnout rodiče, třídní učitelky a zástupkyně ředitelky MŠ, ředitelka školy, odborníci. Do ZŠ, ani nikomu dalšímu se tyto informace nepředávají, jelikož obsahují někdy i citlivé údaje a informace důvěrné povahy.

8.2 Předměty evaluace v MŠ jsou:

- 1) **vývoj dítěte ze všech oblastí** (biologické, psychologické, interpersonální, sociokulturní, environmentální) – podle jednotlivých kapitol „Rámcové cíle, Klíčové kompetence, Vzdělávací oblasti“ jsou potom formulovány jednotlivé otázky pro evaluaci
- 2) **pedagogická práce učitelky**
- 3) **oblast řízení MŠ** (ředitelka hodnotí sociální klima školy)

- 4) **podmínky MŠ** (sedm podmínek vzdělávání, které jsou formulovány v RVP PV)
- 5) **vzdělávací program MŠ** (soulad s RVP PV, TVP s ŠVP, dílčí i doplňkové projekty, konkrétní aktivity, formy a metody práce, pestrost a vyváženost činností, jeho průběh a výsledky)

8.3 Oblasti evaluace v MŠ:

1. cíle a obsah vzdělávání (soulad ŠVP, TVP s RVP PV):

- a) sledujeme, jestli cíle, záměry či výstupy, které jsme si v rámci našeho působení stanovili, jsou v souladu s RVP PV a upravujeme je podle zjištěných skutečností
- b) sledujeme, je-li i obsah vzdělávání v souladu s obsahovou nabídkou RVP PV a nezasahuje do oblasti rizik (např. není-li děláný na efekt, nezahrnuje příliš kroužku a doplňkových aktivit, nevyžaduje příliš složitou organizaci aj.). Pokud ano, korigujeme naši vzdělávací nabídku.
- c) zvažujeme, jestli jsou naše cíle stále aktuální, nebo zda se neuchylujeme ze směru, který jsme si vytyčili, hledáme způsoby jak cíle upravit, pozměnit
- d) sledujeme, má-li obsah vzdělávání koncepci, je-li smysluplným a propojeným celkem, a pokud není, hledáme způsoby, jak ho upravit či přetvořit, aby jím skutečně byl
- e) zamýšlíme se nad tím, jak jsou jednotlivé bloky charakterizovány v ŠVP a zda jej pro nás jejich charakteristika funguje, nebo nic neříkající, a pokud nám svazuje ruce k vlastní iniciativě a tím komplikuje plánování a realizaci činností či shledáme-li jiné nedostatky, iniciujeme změnu pravidel
- f) sledujeme, jsou-li témata dětem srozumitelná, blízká a smysluplná, jestli je zajímají a mají potřebu se jimi zabývat - pokud ne, snažíme se je upravovat, případně změnit celou tematickou nabídku
- g) kontrolujeme si, je-li naše vzdělávací nabídka v souladu s cíli dílčími, a jestli neopomínáme některou vzdělávací oblast - a těmto oblastem věnujeme zvýšenou pozornost v dalších celcích
- h) sledujeme, je-li obsahová nabídka tvořena v souladu se stanovenými cíli, záměry či výstupy školy a průběžně k nim směřuje. Pokud ne, iniciujeme změnu buď v oblasti cílů nebo obsahu a jeho realizace.

2. podmínky vzdělávání (materiální, technické, hygienické, organizace, a další):

- a) definujeme si pravdivé podmínky naší třídy i školy a porovnáme je s podmínkami z RVP PV, nejsou-li vyhovující, hledáme cesty k jejich optimalizaci (vytvoření vhodného klima)
- b) hledáme rizikové oblasti našich podmínek a cesty k jejich minimalizaci
- c) inspirujeme se jinými mateřskými školami a zařízeními ke zlepšení našich vzdělávacích podmínek

3. interakce učitele a dítěte (vzdělávajícího a vzdělávaného):

- a) kontrolujeme interakci učitelky s dítětem podle stanovených zásad a kritérií a snažíme se o její optimalizaci směrem k vytýčené kvalitě

- b) sledujeme funkčnost pravidel vytvořených spolu s dětmi a hledáme cesty k tomu, jak je co nejefektivněji dodržovat
- c) pracujeme průběžně se zpětnou vazbou od dětí a na jejím základě korigujeme svou interakci s dětmi
- d) poskytujeme dětem zpětnou vazbu na jejich chování a dbáme, aby byla respektující, aby dítě nezraňovala, a hledáme formulace vedoucí k posunu dítěte
- e) sledujeme, je-li naše komunikace s dítětem empatická a efektivní a hledáme způsoby jejího vylepšování

4. používané metody a formy vzdělávání

- a) kontrolujeme si, jsou-li všechny námi užívané metody odpovídající věkovým zvláštěnostem a potřebám dětí, pokud ne, hledáme cesty k minimalizaci méně vhodných metod (pedagogický styl práce)
- b) porovnáváme námi užívané metody a činnosti s doporučením RVP PV (např. s obecnými cíli) a korigujeme zjištěné nedostatky
- c) zjišťujeme, které metody (činnosti) mají u dětí největší úspěch a proč - a ze zjištěného vycházíme v dalším plánování
- d) vyžadujeme si zpětnou vazbu k proběhlým činnostem od dětí, rodičů a dalších účastníků a na jejím základě připravujeme další činnosti (spolupráce s rodiči, zpětná vazba)
- e) v literatuře, vzdělávání, u kolegů aj. hledáme inspiraci ke změnám v metodách a k novým činnostem

5. výsledky vzdělávání (u jednotlivých dětí, v rámci třídy, v rámci integrovaných bloků):

- a) sledujeme individuální pokroky jednotlivých dětí a tomu přizpůsobujeme vzdělávací nabídku; výrazné informace o posunu dětí zaznamenáváme či ukládáme (podporujeme a rozvíjíme silné stránky dítěte, je-li posun minimální, nerovnoměrný nebo dochází k regresi, hledáme cesty, jak dítěti pomoci)
- b) sledujeme, jsou-li u dítěte naplňovány kompetence (očekávané výstupy) ze všech oblastí RVP PV; pokud ne, snažíme se obohatit, popř. upravit vzdělávací nabídku činností v patřičném směru; pokud to nezvládneme sami, hledáme další cesty k nápravě, spolupracujeme s rodinou a dalšími odborníky
- c) sledujeme, zda se nám daří v rámci integrovaných bloků naplňovat očekávané kompetence a zda zasahují v rámci bloku více oblastí (nejlépe všechny); podle poznatku upravujeme nabídku činností, zpestřujeme ji, upravujeme, popř. měníme formy, metody a podmínky vzdělávání
- d) sledujeme v rámci třídy, jestli se nám daří naplňovat výstupy, které jsme si sami nadefinovali (např. pravidlo, že si vzájemně neubližujeme) a případně upravujeme své působení tak, aby bylo efektivnější

8.4 Formy a metody nejčastěji užívané k evaluaci v MŠ:

- **pozorování** (dětí, pracovníků, jejich činností, výsledku práce, aj.)
- **portfolio dítěte** (záznamy o dětech, sledování posunu v jeho rozvoji)

- **pedagogická autoevaluace** (plánování, metody, činnost, účelnost, motivace, aj.)
- **hodnocení TVP** (aktuálnost, podnětnost, pestrost, přínos k rozvoji jednotlivce i skupiny, zapojení dětí i rodičů)
- **hodnocení plnění individuálních vzdělávacích plánů**
- **náslechy, monitoring, hospitace** (předem stanovený cíl, otázky, hodnotící rozhovor)
- **plán kontrol** (plánované, cílené, systematické)
- **plán ředitelky MŠ** (průběžné kontrola plnění, stanovení kontrolních dnů)
- **pedagogické porady** (plánované, cílené, systematické)
- **sebereflexe pracovníku**
- **vnitřně stanovená kritéria** (kodex pedagoga MŠ, osobní příplatky, aj.)
- **dotazníky pro různé skupiny osob** (pedagogové, provozní zaměstnanci, rodiče, sponzoři, poradenské zařízení – psycholog...), tematické - postihující různé oblasti našeho zájmu

8.5 Další možné techniky, nástroje, metody využívané při autoevaluaci v MŠ:

- **analýza dokumentů MŠ, třídy** (zkoumáme kompletnost, vlastnosti, struktury, obsah, věcnou i formální stránku, návaznost...)
- **analýza produktu** (dětské práce, portfolia - odborné posouzení produktu ve vztahu k předpokladu a schopnostem dítěte, jeho dřívějším výkonům, k normě)
- **analýza - SWOT** (pojmenovává vnitřních i vnějších podmínek MŠ, její přednosti i nedostatky, možná ohrožení, ujasnit si možnosti dalšího rozvoje a odhalit ohrožující rizika)
- **anketa** (krátké šetření o několika málo otázkách, které zkoumá mínění dotázaných o některých jevech, forma ankety může být písemná i ústní)
- **diskuze, porady** (používá se k výměně názoru a nápadu, k vyjasnění stanovisek, k hledání kompromisu při řešení problému, je dobré, když se diskuse na dané téma účastní co nejširší počet odborníků; při vedení diskuse je potřeba zabezpečit uvolněné ovzduší, uvést hlavní účel a téma diskuse, vymezit hranice diskuse, povzbuzovat účast všech členů, přidržovat je u tématu, případně používat audiovizuální pomůcky, je potřeba průběžně shrnovat prodiskutované a na závěr zopakovat to nejdůležitější z diskuse, dosažené závěry, objasnit, co diskuse splnila)
- **dokumentace o dětech** (rodinné postavení a zázemí, informace od rodičů, lékařů, specialistů, informace o předchozím pobytu v MŠ)
- **osobní portfolio dítěte** - výkresy, výroky, práce, foto a video dokumentace, záznamy ze společné rekapitulace dne s dětmi...)
- **dokumentace o učitelích** (vzdělání, praxe, odbornost, stáže, funkce)
- **osobní portfolio pedagoga** - výrobky, projekty, pracovní dokumenty, odborná analýza dětských prací, deník, kronika, dokumentace, osvědčení o sebevzdělávání, odborné články a stati...)
- **dotazník** - soustava předem připravených otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které respondent odpovídá písemně, dotazníky připravené neodborně mají malou

výpovědní hodnotu, proto je vhodné pro konstrukci dotazníku využít služeb odborníka (formulace otázek, jejich řazení, škálování odpovědí, vyhodnocení – při vyhodnocování pozor na subjektivní soudy)

- **hodnocení práce učitelů ředitelkou** (cyklické hodnocení) - shrnutí zjištěných kvalit a hodnot práce za určité období, zpravidla doplněno osobním hodnotícím pohovorem
- **hospitace, i vzájemné hospitace (pozorování)** - návštěva ve třídě s cílem poznání stavu a úrovně výchovné a vzdělávací práce (ředitelka MŠ a zástupkyně ji vykonávají za účelem kontrolním, pedagogové a studující za účelem studijním a poznávacím)
- **informace ze tříd na pedagogických radách** („sebechvála“) - krátký popis osobního úspěchu, pocitu uspokojení z takové situace, která je jinak nezachytitelná, jde o sociální vztahy, atmosféru, nový postup, zájem dítěte...
- **kontrola** třídní dokumentace (zápisy v třídní knize, kompletní agenda, záznamy o dětech, ŠVP, TVP a plány apod.)
- **monitoring (pozorování)** - krátké návštěvy, neohlášené vstupy do tříd, drobná pozorování, opakovaná pozorování, prohlídka prostředí, krátký náhled do činnosti ve třídě i v jiném prostředí (plavecký bazén, zahrada, školní akce, aj.)
- **osobní portfolio dítěte** (výkresy, výroky, práce, foto a video dokumentace, popisy situací, komentáře, přehled o rozvoji, pokrocích, ...)
- **pozorování (observace)** = cílevědomé, plánovité a soustavné vnímání jevu a procesu, kdy se snažíme odhalit podstatné souvislosti a vztahy sledované skutečnosti
- **standardizované pozorování** (podle předem daného „itineráře“) - snažíme se o co nejvyšší možnou objektivitu, to znamená, že se chceme vyvarovat haló efektu, logických chyb, předsudků, stereotypům a analogiím, tradic, chceme minimalizovat dopad aktuálního psychického stavu pozorovatele, tendenci k průměru, kontrast, shovívavost pozorovatele, atd., v pedagogické praxi se pozorování týká výchovných jevu, nejvíce se využívá pozorování při hospitaci
- **práce s rámcovými cíli** (Co se dítě učí? S jakou hodnotou se setkává? Jaký má prostor pro samostatnost)
- **rozhovor** (verbální komunikace sloužící ke shromažďování informací o pedagogické či jiné realitě, rozhovor může být:
 - **řízený** (interview) a **neřízený** (volný)
 - **standardizovaný** (tazatel postupuje podle přesně připraveného textu – formuláře i pořadí otázek) a **nestandardizovaný** (nestrukturovaný)
 - **individuální i skupinový**

Pro vedení rozhovoru jako metody, potřebujeme znát základní pravidla vedení rozhovoru a způsob jeho přesného záznamu.

- záznamy a zprávy o kontrolách a hodnoceních (vlastní hodnotící zpráva)
- záznamy z pedagogických rad
- zpětná vazba od kolegy (někdo pozoruje druhého a sdělí své postřehy k jeho práci, pozitivní i negativní, nejsou stanovovány žádné závěry, metoda slouží výhradně jako „zrcadlo“ a je nutné necítit se ohrožen)

- zpětná vazba od dětí, rodičů, aj. a její vyhodnocování
- analýza vlastní řídicí práce (ředitelka MŠ, zástupkyně)
- rozbor mediálních ohlasů (pozitivních i negativních)